

monday quin moway de hofcane e

卷之三

וְיַעֲשֵׂה כָּל-מִזְבֵּחַ וְכָל-מִזְבֵּחַ

8753

4263

R XVII. 5. no. 123.

bund 5.63

4)

ASSERTIO DOCTRINÆ
Orthodoxæ,
DE
PECCATO IN SPIRI-
TUM SANCTUM,
TERNIS QUÆSTIONIBUS, TO-
tidemq; Disputationibus pertractata:

Quorum primâ explicatur, Quidnam illud sit, quidve non sit? præmissâ Protheoriâ;
Alteâ, In quos hominum cadat, nec ne? Tertiâ, Quod sit inter peccata fidelium,
& peccantium in Spiritum Gnorisma, sive discrimen Practicum; unâ cum additâ
côdem parænetico pietatis paroxysmo, nec non solutione locorum
in speciem pugnantium;

IN ILLUTSRI ACADEMIA MARPURGENSI,
Συζητήσαι publicæ subjecta, ac solenniter discussa,

AUTHORE, AC PRÆSIDE,
RAPHAELE EGLINO-ICONIO, TIGVRINO,
S. Theolog. D. & Professore ordinario;

RESPONDENTIBVS ORDINE,
diversis temporum intervallis.

M. JOHANNE GEUGERO, SPANGENBERGENSI HASSO:
FELICE WYSSIO, TIGVRINO, P. L.
M. PAULO ANDREÆ-PETRI KINDIO, Schmalkaldensi Hasso:

Hebr. 10. v. 32.

Horrendum est incidere in manus Dei viventis.

MARPURGI,

Apud Jonam Saurium, Anno M. DC. XVI.

N O B I L I S S I M I S ,
A M P L I S S I M I S , C O N S U L T I S -
S I M I S Q U E V I R I S ,
I L L U S T R I S S I M I , P O T E N T I S S I -
M I Q U E P R I N C I P I S , A C D O M I N I ,
D N . M A U R I T I I ,

H E S S I Æ L A N D T G R A V I I , &c.

*Consiliariis intimis, Academia Marpurgensis, pro tempore,
Visitatoribus, ac Commissariis Magnificis;*

Dn. REINHARDO SCHEFFERO, Supremo Hessiae Cancellario,
Dn. BERNHARDO AB HEWEL, Illustris. Principissæ Aulæ Præfecto,
Dn. CASPARO MEUSCHIO, interiori Illustrissimi Secretario,

D E L E G A T I S :

N E C N O N ,

Dn. JOANNI à LYNSINGEN, Præsidenti;
Dn. JACOBUS JUNGMANNO, JCto. Cancellario;
Dn. NICOLAO FRID. TAURELLO, Secretario Cancell. Marpur.

D E P U T A T I S :

DOMINIS PROMOTORIBVS, AC FAVORIBVS,
omniobservantie cultu prosequendis;

TRIGAM HIEROGYMNASIUM HANC,
unâ cum Reuerendo, & Clarissimo Dño Authore & Præside,
opusmodi Sacram faciunt,

M. Joannes Geigerus, Spangenbergensis Hassius;
Felix Wyssius, Tigurinus, Poëta Laureatus;
M. Paulus Andrea-Petri Kindius, Schmalkaldensis Hassius.

R E S P O N D E N T E S .

M. D C. X V L

ASSERTIONIS DOCTRINÆ ORTHO- DOXÆ DE PECCATO IN SPIRITUM SANCTUM,

*Disputatio prima, continens Protheoriam, cum Quæstione prima: Quidnam
peccatum in Spiritum sanctum sit? Quid non sit?*

RESPONDENT,
M. JOANNE GEUGERO, SPANGENBER-
GENSI HASSO.

THEISIS I.

DILECTUS ille CHRISTI discipulus, i Joh. 5. 16.
Si quis viderit (inquit) fratrem suum peccare peccatum non ad mortem, petet, & dabit ei vitam, peccatis non ad mortem.
Est peccatum ad mortem: non dico, pro illo (peccato) ut roget.
Cui distinctionis causâ subjungit: Omnis iniquitas peccatum est, & est peccatum non ad mortem. ¶ L. 17.

II.

Quibus verbis de irremissibili illo in Spiritum Gratiae peccato, distinto à cæteris omnibus, Evangelistam loqui, cordato dubium est nemini: Siquidem, Non dico, (inquit) ut pro illo (peccato) quis roget; Immò, ut cæteris peccatis hoc, tanquam singulare, discerneret, atque se jungeret: Est peccatum ad mortem (inquit) & contrà, Est peccatum non ad mortem: omnis videlicet iniquitas reliqua, excepta unicâ in Spiritum Blasphemiam.

A 2 Pcc-

III.

Peccatum igitur in Spiritum Sanctum, non modò singulare est, sed etiam simpliciter irremissibile, sive ad mortem; ideoq; omni spe venia, ac pœnitentiæ, semel perpetratum, in æternum caret: cæteræ vero iniquitates sunt & ipsæ omnes peccata, sed non simpliter ad mortem, hoc est, non omni spe venia destituuntur prorsus: sed per Dei gratiam remissibiles sunt pœnitentibus, per & propter Agnisanguinem, verâ fide perceptum.

IV.

Cæteroquin omne peccatum in sece, & suinaturâ, promeretur mortem, sive Originale id sit, atq; inhabitans, hoc est, tûm primū à Protoplastis commissum, tûm à primo ovtum, id est, per traducem ad nos propagatum (Per unius enim offensam mors regnabit per unum, Roman. 5. 17. Item quæ: Eramus omnes filij iræ naturâ, ut & reliqui. Eph. 2. 3. Concepti videlicet & nati in peccatis, Psal. 51. 7.) sive peccatum sit Actuale. Omnes enim affectiones in (non renatorum) membris vigent ad fructum ferendum morti. Rom. 7. v. 5. Gal. 3. 10..

V.

Nam quod inter mortalia peccata, & venialia distinguunt (non quidem in sece considerata, tanquam talia sint suâ naturâ) sed renatorum respectu, quatenus in luctâ Spiritus adversus Carnem quandoq; etiam veri fideles graviore aliquâ præoccupantur offensâ (ut videre est in Davide, & aliis, Galat. 6. 1. 2. Corinth. 12. 21.) sanè dicimus, quamdiu tales ab operibus carnis manifestis non desistunt, nec super impuritate & proterviâ suâ pœnitentiam agunt, tamdiu condemnationi obnoxios, regnum Dei hæreditare non posse, donec resipiscant: quod pertinet disciplina Ecclesiastica ad præcavendum, ne scandalosè viventes fraude peccati, ad nos circumcingendos proclivi, indurentur, 1. Cor. 5. 5. & cap. 6. 9. 2. Corinth. 13. 2. Galat. 5. 21. 1. Timoth. 5. 20..

VI.

Dominus enim semetipsum pro nobis non tantum dedit, ut redimeret nos ab omni iniuriae: sed etiam ut purificaret sibi populum peculiarem, zelotem bonorum operum. Tit. 2. 14. Etenim in Christo Jesu nihil valet, nisi nova creatio. Galat. 6. 15. quænquaquam est nova (propt novam esse oportet) nisi ambulemus secundum novitatis regulam; Nam si Spiritu vivimus, Spiritu etiam incedamus, Galat. 5. 25.

VII.

VII.

Multò minùs connivendum est, si qui sibi falso persuadent, se salvos fore, qualicunq; tandem mentis assensu credant, Christum esse Servatorem (Nam & Demones credunt Deum esse, & horrescant Jacob. 2. 19. Nec desunt, qui proficiuntur se Deum scire, quem factu negant. Tit. 1. 16.) sed oportet insuper per cordis, ac voluntatis nostre immutationem, ex efficaci tractu cœlestis Patris Christo ita nos inseri, ut simus in illo, qui verax est, id est, in luce ambulemus, sicut ipse est in luce. 1. Joan. 1. 2. & cap. 5. 20.

VIII.

Itaq; hæc demum vera illa justificans, & salvifica fides est, quæ per Spiritum Sanctum ex verbo Dei concepta, nobisq; indita, non inhæret solimenti, sive intellectui: sed fiduciam in conversio corde parit, & voluntatem nostram in obsequium Spiritus trahit; quippe salutarem illam Evangelii in nobis efficiens pœnitentiam, & per charitatem operans, non verbo & lingua, sed opere & veritate, 1. Johan. 3. 18. Quo sensu Apostolus fidem per charitatem έργον μέντον exigit, hoc est, non tantum vivam actu primo, sed etiam operativam, quo ad actum exercitum, sive secundum, ut Spiritus prævaleat carni. Gal. 5. 6..

IX.

Sola enim hæc vera illa Plerophoria est, quâ cor nostrum nos nō condemnat, quâq; Dominum JESUM, cum omnibus ejus beneficiis, ad salutem requisitis, sic apprehendimus, ut per & propter ipsum non solum justificemur in conspectu Dei, absoluti ab omnibus peccatis, & ab omni eo, à quo per legem Mosis absolviri non poteramus, Act. 13. 38. 39. (nam in Christo, qui caput nostrum est, sumtu & habitu & actu nobis imputato, plenè consummata, ac perfecti. Coloss. 2. 10.) sed etiam ita ipsi implantamur, ut cum eo coalescamus, & conformemur ad ipsius imaginem, radicati, & fundati in charitate, & de facto jam Spiritu actiones corporis mortificantes. Rom. 6. 5. & cap. 8. 13--29. Ephes. 3. 17. 18..

X.

Quamvis enim constitutis sub gratiâ (ut clare docet Apostolus, Rom. 6. 14.) peccatum dominari nequit, nempe totaliter eis prævalendo, omnemq; ισχειας Spiritum penitus in eis abolendo (semper enim lumen fumigans per Dei gratiam remanet, quod non extinguitur; nec

A. 3. calamus.

DE PECCATO

calamus quassus prorsus constringitur; Esai. 42.1. Matth. 12. 20. ut infra dicitur pluribus) tamen quia ad salutem non sufficit, actum primum spiritualis virtutē non ad omnem in nobis deleri penitūs, sed oportet eundem rursus instaurari, per renovationem Spiritus, ut consequatur energia actus secundi per mortificationem veteris Adami, idēc nemini securitas peccandi, nec licentia carni, datur.

XI.

Quinimō gravissimē interminatus Apostolus. Ne quisquam (inquit) vos seducat inanibus verbis. Propter hęc enim venit ira DĘI in filios contumaciam, Ephes. 5.6.14. Quia hi demum sunt filii Dei, qui Spiritu DEI aguntur, Rom. 8.14. Unde & pax (inquit) & misericordia DĘI super ambulantes secundum (novae creaturāe) canonem, & super Iſraelem DĘI. Gal. 6.16.

XII.

A manifestis igitur operibus carnis, eorumq; passionibus, & concupiscentiis, Spiritum in nobis non modō contristantibus, sed & regimen ejus excutientibus, arctè nobis cavendum est (hęc enim veiē lethalia sunt in eis ambulantibus; unde ab aliis dicuntur peccata regnantia, non quidem totaliter: sed tamen, quamdiu per renovationem Spiritus non seriā emendantur pœnitentiā, tamdiu faciem DEI videre non possunt, Heb. 12. 14.) quæ merito à peccatis non regnantibus, nec regimen Spiritus excutientibus, distinguenda sunt, quæ dixerunt venialia, In multis enim labimur omnes, & justus quoq; in die septies cadit, & resurgit, Jacob. 3. 2. Proverb. 24.16.

XIII.

His ita Protheorias caussā præmissis (quorum usus in progressu disputationum nostrarum patebit) nunc ad Questionem gravissimam, quā nulla major, neq; difficilior visa est Augustino, Serm. 81. in Matthæ. aggrediemur: *De Peccato videlicet in Spiritum Sanctum: Dogmate*, ut ad salutis nostræ certitudinem & stabilimentum non parum attinente, ita adversus tentationes Satanæ scitu pernecessario; ideoque haud obiter, neque segniter tractando, præsertim cùm novis controversiis hodie non va-

cet.

XIV.

Primū m igitur οὐ χεισῶ, perspicuum ex Scripturis faciemus, *Quid nam proprie, ac vere sit peccatum illud, atq; blasphemia in Spiritum Gratię; quidve non fit?*

fit? Deinde in quos hominum cadas, vel cadere nequeat? Deniq; quod sit discrimen inter peccata fidelium, & peccantium in Spiritum, una cum Parænesi & solutione locorum in speciem contrariorum. Dominus JESUS, qui vita, veritas & vita est, suo Spiritu nobis adlit, nostroq; instituto benedicat.

XV.

Afferimus igitur, peccatum, sive blasphemiam in Spiritum Sanctum esse *degenitima*, sive Prolapsum (verbo enim prolabendi expressè utitur Apostolus. Hebr. 6. 6.) non iam contra Legem propriè commissum: sed adversus Evangelium, hoc est, fidei Christianæ doctrinam, miraculis iam olim confirmatam, nempe quoad fidei ejus fundamentum adæquatum: non quatenus in Filium hominis peccatur, sive per ignorantem veritatis Evangelicæ nescienter: sive per carnis infirmitatem invitè: sed ex *exortu*, post acceptam veritatis cognitionem, ideoq; scienter, volenter in ipsum Spiritum Gratiae effusum, testificantem tum verbo foris, tum Iamine Gratiæ intus, *Hunc JESUM esse CHRISTUM, DEI FILIUM:* & *hunc esse TESTAMENTI SANGVINEM*, per quem fuerant sanctificati, & quem in contumeliam Spiritus conculcant, & scientes volentes profanum ducunt;

XVI.

Itaq; Spiritu Gratiae mendacii arguto, ex mea malitiâ & odio veritatis agnita, non est adhuc hostia pro peccatis reliqua, cum non sit aliud Nomen sub cœlo, quod datum sit hominibus per quod oporteat servari. Acto. 4. 12. Proinde remissio nulla: nullus renovationi denuò ad resipiscientiam relinquitur locus: sed horrenda quædam iudicii (æterni) exspectatio, & ignis zelus, qui devoratus est adversarios. Matth. 12. 31. 32. Marci. 3. 28. Luc. 12. 10. Hebræ. 6. 4. 6. & cap. 10. 26. 27. 29. 1. Joh. 5. 16. 17.

XVII.

Definimus igitur peccatum, sive blasphemiam in Spiritum Sanctum, quod sit prolapsus contradictionis voluntariæ, adversus veritatem Evangelii, miraculis confirmatam, de fidei fundamento adæquato, post acceptam ejus notitiam commissus in Spiritum Sanctum, ex testificatione ipsius Spiritus per verbum antegressam; Unde & doctrinæ veræ persequitionem, & falsæ propugnationem scienter volenter suscepit, in fundamentalibus fidei ex odio veritatis in se continet: Quæ contumelia in Spiritum Gratiae effusa, simpliciter est irremissibilis, & resipiscientia expers, eo quod Filius Dei conculcetur, & sanguis Testamenti,

per

DE PECCATO

per quem sumus sanctificati, ultrò ac scienter profanetur malitia, & feritate plusquam Satanicā.

XVIII.

Ex quo patet, objectum adæquatum peccati in Spiritum Sanctum non esse ipsammet propriè Sancti Spiritus Personam in se consideratam. Nam posito, quod Ananias & Sapphira, uxorejus, peccârint in Spiritum, mentientes Spiritui Sancto, eumq; tentantes: tamen non tam propter Personam ipsius Spiritus, in cum peccasse dicendi sunt, quam propter testimonium resurrectionis Domini nostri Iesu Christi ab ipsis annihilatum, quod signis, & miraculis permanens Apostolorum Spiritus Sanctus confirmabat, & veluti ob-signabat, Act. 4.33. & cap. 5.3.9.12.15.

XIX.

Itaque objectum ὀλόγειος Peccati in Spiritum est ejus revelantis, ac testificantis gratia, per quam fundamentum Fideitum alibi, tum Acto. 16.3. Rom. 4.24.25. 1. Cor. 15.3.4. expressum de Christo θεωρώντα, unico iustificante Messiah nostro, de quo Sanguine Testamenti in sanctificationem nostri semel effuso, testatum fit; quo profanato scienter & volenter, non est adhuc hostia pro peccatis reliqua; ac proinde nec cruentè, nec incruentè in Missa repetenda, Hebr. 9.25.26. & cap. 10.12.14.18. Quo pacto peccatum in Spiritum Sanctum simpliciter est, & dicitur irremissibile.

XX.

Sic enim Dominus ipse in Evangelio: *Quodvis peccatum, (inquit,) remittetur hominibus: Blasphemia autem in Spiritum non remittetur hominibus.* Item: *Quisquis (inquit) verbum dixerit adversus Filium hominis, remittetur ei: quisquis autem fuerit loquutus adversus Spiritum Sanctum, non remittetur ei, neque in hoc seculo, neque in futuro: hoc est, quando manifestabuntur occulta cordium in ultimo die, reiectis singulorum peccatis, pro quo Marcus, Non habet, (inquit) remissionem in aeternum, sed tenetur aeterno iudicio.* Matth. 12.31.32. Marc. 3.28.29. Luc. 12.10.

XXI.

Removetur igitur primum ab hoc peccati genere (quod non nisi uniusmodi, & singulare est) quidquid Legi contrarium propriè & perfec est, cuiusmodi est primorum parentum Originale, nobisq; inhabitans peccatum, ceteraque peccata omnia Actualia, tam omissionis, quam commissionis, aduersus primam, & secundam tabulam perpetrata,

quan-

IN SPIRITUM SANCTUM.

Quantumvis atrocia (modò abitq; concurrente blasphemia in Spiritum Gratiae fuerint facta) quia illa omnia per divinam gratiam remissibilia sunt pœnitentibus; quamvis impœnitentibus omnia retineantur.

XXII.

Ex quo fundamento concludimus, nec Saulem, nec Achitophelem, nec Achabum propriè in Spiritum Sanctum peccasse; licet Achab venundatus esset, ut faceret malum; toties etiā admonitus & correptus ab Elia & Michæa Prophetis. 3. Reg. 17. 1. & cap. 18. 18. & 21. 20. deniq; 22. 19. Achitophel verò (dispositiā prius domo suā) recordatione nefariorum Absaloni suggestorum consiliorum, & suæ pœnæ certus, properavit ad voluntarium scelerosis manibus sibi ipsi inferendum suspendium. 2. Sam. 17. 23. Saul deniq; à Dei Spiritu desertus, & à spiritu malo agitatus ac propter peccata, sive in peccatis (ut de Zambri Tyranno dicitur) in impœnitentiā finali mortuus: nisi si Messiæ tantam fortè cognitionem habuerunt, ut in Spiritum Gratiae volentes simul peccârint. Filio Dei conculato, & sangvine fœderis prophanato, quod non liquet, 1. Samu. 18. 10. 12. & 31. 4. 1. Paralip. 9. 13. 14.

XXIII.

Impœnitentia enim finalis latius pater, quam peccatum in Spiritum Sanctum, & est in pluribus, ut videre est vel in his, quibus Evangelium tecum est, qui pereunt, nullum gustum Gratiae habentes, sed in impœnitentia morientes. 2. Corin. 4. 3. 4. quamvis finalis, adeoq; perpetua impœnitentia, necessarium consequens sit peccati in Spiritum, tanquam justissima ejus pœna: Unde & indurati justo Dei iudicio traduntur in sensum, ac mentem reprobam, ne convertantur. 2. Thess. 2. 11.

XIV.

Sic David & Manasses atrocissimè quidem peccârunt tum in Deum, tum in proximum, ille adulterio plusquam novimestri, itemque homicidio: factis insuper infestissimis hostium Ammonitis blasphemate Deum Israëlis; quo nomine Davidi mortuus est infans; ductâ etiam adulteriâ in uxorem. 2. Sam. 12. 17. 13. Denique quum ex fidentia carnis & superbiâ, quamvis monitus, curaret pervicacissimè numerari populum. 2. Sam. 24. 10.

XXV.

Manasses verò perpetrans omnes abominationes Gentium, Templo
B. Idolis

DE PECCATO

Idolis prophanato, filii suis per ignem traductis, ipso maleficis addicte artibus, urbe denique Jerusalem usque ad os impletâ sanguine innoxio, ut est, 4. Reg. 21. 2. Paralipom. 33. totis capitibus: Ne ut tamen peccavit in Spiritum, etsi David esset vir secundum cor Dei, hic verò pio parente natus; Itaque conversi ad Dominum, ambo remissionem peccatorum sunt conlectui.

XXVI.

Distinguenda igitur veniunt peccata contra Legem directè commissa, à peccato in Spiritum Gratiae. Nam & ipse contemptus Legis Mosaicæ (qui est in hoc genere malitia in summo gradu, cōtra eam) ex ore duorum vel tritum testium absque veniam præcisè fuit morte puniendus, per antithesin minoris ad majus, peccato & contumeliam in Spiritum opponitur, his verbis: *Quicunque (inquit) contempserit Legem Mosis, absque misericordia ex duorum aut tritum testimonio moritur; morte nimis ruina temporali. Nam si resipiscat, non vult Dominus mortem peccatoris (nempe aeternam, ut in peccatis moriatur,) sed ut convertatur & vivat.* Ezech. 33. 11.

XXVII.

His ex adverso Peccatum in Spiritum subjungit, dicens: *Quantò (penitatis) acerbiore supplicio dignus censemur, qui Filium Dei concubarū, & sanguinem sacerderis, per quem fuerat sanctificatus, communem duxerit, & Spiritum Gratiae contumeliā afficerit? Pœnā videlicet contemptus hujus & illius immensum quantum inter se distante.* Hebr. 10. 28. 29. Num. 15. 30.

XXVIII.

Hactenus de peccatis contra Legem directè & propriè, hoc est, per se commissis; Nunc à Lege ad Evangelium progredientes, asseveramus, neque peccatum in Filium Hominis, hoc est, in Christum Iesum θραυπον perpetratum, nempe vel per ignorantem blasphematiæ & odio habita veritatis Evangelicæ, vel ejusdem ex metu per infirmitatem invitè abnegatæ, posse dici peccatum in Spiritum Sanctum, ideoque resipescitibus posse remitti.

XXIX.

Prioris conditionis exemplum habemus in Paulo, qui perverso zelo Legis accensus, immaniter adversus Christum sœviit, ut ipse mettingemis scens fatetur in hæc verba: *Qui prius eram blasphemus (inquit) & persecutor, & iniuriosus.* 1. Timoth. 1. 13. Item, cum se indignum esse, ut vocetur Apostolus,

Solus, ait, propterea quod persecutus sum (inquit) Ecclesiam DEI, I. Corinth. 15. 9. Addit v. id, Est autem mei miserrimus Dominus, NAM IGNORANS ID FACCIEBAM, FIDEI EXPERS, id est, doctrinæ Evangelii, quo modo vox Fidei in Scripturis frequenter accipitur. Act. 7.7. Gal. 1.2.7. & cap. 3. 23.1. Timoth. 1. 13.

XXX.

Posterioris triste exemplum extat in Apostolo PETRO, qui sui præfidentiâ cum Christo præ cæteris mori paratus, horribiliter Dominum abnegavit, seipsum anathematizando, & contra conscientiam dejerando, pejerandoque, *senon nosse Hominem*; expertus per incussum sibi metum, proptiæ carnis infirmitatem; adeò quidem, ut nisi Dominus pro ipso orasset, Ne deficeret Fides ejus, eumq; gratiōsē simul respexit, cribratusa Satana (quod ad ipsum attinet) periret funditus: adeò nihil nostris viribus est tribuendum.

XXXI.

Sed neq; omnes, qui Christum sibi verbo Evangelij annunciatum & oblatum, quoquomodo vel agnoscunt, vel etiam amplectuntur cum gaudio, si deficiant, imò finaliter quoq; pereant, statim dicendi sunt in Spiritum Sanctum peccasse; quotquot videlicet vel prædicatum verbum audiunt quidem, sed obaudiunt; vel non recto fine & animo illud apprehendunt; vel agnito deniq; non parent, sed Semen Verbi suffocant: quibus omnibus opponuntur, qui semen in terram bonam excipiunt, quiq; ejus fructum ferunt.

XXXII.

Quatuorenim Auditorum Evangelij sunt genera, quæ in hac quæstione nobis accuratè interstingenda, ac discernenda sunt, siquidem exactè, in quos peccatum in Spiritum Sanctum cadat, vel non cadat, diognoscere velimus. Etenim in singulis observandum est, quid quisq; lucis in facultate Intellectrice acceperit; Deinde, quomodo etiam voluntas in quoq; se habeat ad CHRISTUM ultiro aversandum, atq; concubandum, ut illud post acceptam veritatis notitiam commissum peccatum exequiās internosci, & à genere reliquorum discerni, ac sejungi possit.

XXXIII.

Primi igitur generis ordo est eorum, qui sermonem Regni annuntiatura sibi, audiunt quidem, auditu externo: sed non intelligunt. Venit enim Malus ille, & quod satum est in corde eorum, rapit illico, ne si crediderint, serventur. Et hi sunt qui iuxta viam semen excipiunt.

De quibus expressè dicitur, eos non intelligere, nendum credere, ut sed
yentur, Matth. 13. 19. Mar. 4. 15. Luc. 8. 12.

XXXIV.

Hⁱ simili sunt eorum, de quibus 2 Cor. 4. 3. est scriptum: *Quod si te-*
stum est Evangelium nostrum, iis, qui pereunt, tecum est; quorum Deus huius seculi
excavavit montes, infidelium, ne irradiet eos Lumen Evangelii gloriae Christi, qui est
Imago Dei. Differunt tantum carē, quod his, de quibus Apostolus lo-
quitur, Evangelium ita tecum esse potuit, ut eis non sit annunciatum;
at iis, de quibus Christus sentit, Evangelium est annunciatum, liceat non
intellectum: vocabulo Cordis, pro intellectu, latiore significatu hic ac-
cepto.

XXXV.

Istis accensendi sunt, qui sermonem Regni non modò non intelli-
gunt, sed nec intelligere volunt, ne cogantur benefacere. Psalm. 36. v. 4.
Hæc verò spontanea ac ultrò accersita, non tam ignorantia, quam igno-
ratio est; quæ per vicacia sibi ipsis ponentium obicem, ne irradiet eos
fulgor Evangelii, quantò est major, tantò gravius auferent Judicium.

XXXVI.

Nec ab his absunt, qui ex prava diathesi confirmatae ignorantiae resi-
stunt Spiritui Sancto, quantumvis per Verbum Evangelii ipsis loquen-
ti, & ut sunt durū cervice, & incircumcisī corde, etiam aures suas, more
aspidum, occludunt adversus præconium veritatis: imò ut sinistro ar-
dent zelo, iu Santos D^r iruunt, eosque occidunt, putantes se cul-
tum præstare Deo. Acto. 7. 51. 57. Johan. 16. 2.

XXXVII.

Quod si Zelotæ hi notam haberent veritatē, & odio ferrentur spon-
tanèo in eam, ac falsitatem contra conscientiam defenserent, traditi in-
mentem reprobam, (non enim de omnibus pronunciari hoc debet,) si-
ne dubio peccarent in Spiritum, pro quibus orandum non esset: nunc
exemplo Pauli (ad cuius pedes deposuerunt pallia lapidantes Steph-
anum, qui & ipse in necem ejus consenserat) plerique nescientes id fece-
runt: Idcirco Protomartyr Ecclesiae, intuitus in Dominum JESUM, Du-
cem & Perfectorem Fidei, ad ejus exemplum, tanquam pro peccanti-
bus in Filium Hominis, magnâ voce clamavit: *Domine, ne statuas eis pecca-
tum hoc.* Acto. 7. 60.

Aliter

XXXVIII.

Aliter paulò de Pharisæis illis in specie (licet non de omnibus in genere) sentiendum est, qui cùm convicti in conscientijs suis scirent, Christum digito Debet ejicere Dæmonia, tanquam verum DEUM & HOMINEM, promissum q[uo]d Davidis Germen, ut populus ne in illum crederet, quem pro Davidis filio jam agnoscet, ex odio merè Satanicu[m], cum iru[n]sione & blasphemia R[egni] DEI, quod ad ipsos venerat, contra conscientiam ultrò blasphemabant, dicentes, per principem Beelzebub, Christum ei scere Dæmones; quos Dominus filiorum ipsorum testimonio convertos refellit, qui & ipsi in nomine IESU Dæmones eiiciebant, ut vide[re] est in filiis Scævæ. Acto.19.13. & Matth.12.24.27.28.31.

XXXIX.

Hactenus de primo Auditorum genere; Sequitur alterum, qui Semen in petrosa excipiunt, qui quia temporarii sunt, ortâ oppressione, ac perseguitione propter sermonem, statim scandalizantur, Matth.13.21. Itaque cùm audierint sermonem, cum gaudio quidem accipiunt illum: tamen non habent radicem in se, (veræ nimirum & salvificæ Fidei) sed cum temporarij sint, non nisi ad tempus credunt, (quamdiu videlicet ipsis commodum fuerit) & postea tempore tentationis abscedunt. Marc.4.17.Luc.8.13.

XL.

Hi nec recto fine, nec vero corde semen Evangelii excipiunt, quantumvis cum gaudio statim sermonem amplectantur. Non recto (inquam) fine, quia non nisi temporarii cōmodi gratiâ Christum sequuntur, quod sit, ut hirundinum instar hyeme volantium, tempore adverso, à veritatis doctrinâ offensi resiliant, eamque deserant.

XLI.

Vox enim προσκαίρης non tantum eventum futurum respicit, quatenus ad tempus duntaxat Christo tales adhærent, & postea deficiunt, sed vel maxime ex causâ finali, quam sibi tales habent propositam, significationem sui mutuatur: quia temporalis commodi gratiâ, hoc est, propter fiscum (ut dicitur) non propter CHRISTUM Evangelio adhærent, Quorum Deus venter est, & gloria cum confusione ipsorum, qui terrefricti erant, Philip.3.19.

XLII.

Tales fuerunt è Christi sectatoribus illi, qui correptum Regem facerrebant, de quibus Amen Amen dico vobis (inquit) queritis me, non quia vi-

B 3 disto

distis signa, sed quia comedistis panes illos, & saturatus es. Johan. 6. 26. Itaque; postea cum audirent, solos a patre tractos, quibus datum est, venire ad Christum, pedem retulerunt. v. 44. 65. 66. Qualis fuisse videtur & Demas, qui derelicto Paulo in vinculis, amplexus praesens seculum, profectus est Thessaloniam. 2. Timoth. 4. v. 10.

XLIII.

Contrarium omnino patet in sancto Mose, de quo Hebræ. 11. 25. expressè scribitur, quod per fidem, iam grandis factus, renuerit vocari filius filia Pharaonis: potius eligens simul malis offici cum populo Dei, quam temporariis commodis, peccatis frui (*η πρόσκαιρον ἔχει αμαρτίας δικαιοσύνην*) ubi vox *ἀγρυπνίᾳ*, manifestè commodum temporarium significat. Maiores enim arbitratus est diuitias probrum (id est crucem) Christi, quam Aegyptiorum thesauros. Intuebatur enim (videlicet Fide) in primis largitionem, hoc est, in vita æternæ promissionem, ac remunerationem gratuitam.

XLIV.

Sic nec vero, sincerōe corde hō alterum Auditorum Evangelii genus amplectitur Evangelium, licet cum gaudio & statim sermonem accipiant. Nec enim radicem habent, sed Fidei duntaxat adumbratam quandam speciem obtinent, sitam in cognitione, nec in corde veraciter fundatam, qualis est hypocitarum, Fidem præse ferentium, de quibus Job. 8. 14. Sicut tela aranearum (inquit) fiducia hypocrite. Super acervum petrarum radices ejus densabuntur, & inter lapides commorabitur: si absorberit eum de loco suo, negabit eum, & dicet, Non novite, &c. v. 17. 18.

XLV.

Exemplo est Simon Magus, Acto. 8. 13. qui & ipse videtis miracula, credidisse dicitur: sed fide adumbrata, non salvifica; quippe cuius cor non erat rectum in conspectu Dei; quo nomine Petrus, Video, (inquit) te in felle amarissimo (perversissimæ doctrinæ, Deutero. 29. 18. Hebr. 12. 15.) & in nexu injustitiæ positum esse, (quoad vitæ impuritatem, & cor ad avaritiam exercitatum) v. 23.

XLVI.

Itaque; baptizatus quidem apud Philippum perduravit: (ad tempus videlicet) tamen quo fine, & animo perdurârit, satis manifestat, cum dona Sancti Spiritus empta vellet pecuniā (quæ denuò scilicet divenderet majore precio, seq; inde magnificaret) unde Petrus ei dixit: Argentum

enim

rum tecum pereat. Item: Non est tibi pars neq; sors in hoc negotio. Resipisce igitur ab hac malitia tua, & roga DEUM, si forte remittatur tibi cogitatio cordis tui: Cui ille mctu pœnæ respondit, Precamini vos pro me apud Dominum, ne quid me invadet eorum, quæ dixisti.

XLVII.

Videndum igitur est in hoc altero Auditorum genere, qui sermonem cum gaudio excipiunt, sed non propter sermonem, nec fide salvificam (quod patet, quia radicem non habent, vnde & tempore tentationis abscedunt) videndum est (inquam) etiam atq; etiam, quantum quisq; eorum cognitionis expressæ de veritate Evangelicâ, quoad fundamentum salutis, à Spiritu Sancto acceperit; & an ἔχοντες, hoc est, spontaneæ apostasiæ ultroneo motu, eam abjecerit? nec ne priusquam eos, licet à veritate rece- dentes, peccati in Spiritum reos peragamus.

XLVIII.

Nec enim omnes hypocritæ (licet omnes in extremas tenebras ciendi, nisi resipuerint) propterea statim in Spiritum peccasse perhibedi sunt. Possunt enim ex προσωποῖς illis, tempore tentationis resilientibus, ac deficientibus, rursus instaurari aliqui, ac vera tandem fide per Dei singularem gratiam, ac infinitam miserationum abyssum, vel sub extremum vitæ donari: modò veritatem plenè agnitam, ἔχοντες non repulerint, nec Spiritum Gratiæ scienter contumeliæ affecerint.

XLIX.

Tertium Auditorum Evangelii genus est eorum, qui semen in spinas excipiunt, hoc est, sermonem audiunt, sed solicitudines huius seculi, & fallacia divitarum, & cupiditates, quæ in ceteris rebus, as voluptates vitæ introeuntes suffocant sermonem: isq; redditur in fructuosis. Itaq; tales profecti in iisdem (rebus) suffocantur, **N E C F R U S** ETIUM PERFERUNT, Matth. 13.22. Mar. 4.18.19. Luc. 8.14.

L.

Huius generis (proh dolor!) hodie fetus est uberrimus, qui in medio prædicationis Evangelicæ diligunt mundum, & ea quæ sunt in mundo, in quibus charitas Patris non est; Quoniam quicquid est in mundo, cupiditas carni, & libido oculorum & fastus vita, non ex Patre, sed ex mundo est. Atqui mundus præterit, & cupiditas ipsius: qui vero prestant voluntatem Dei, manebunt in aeternum. Ioh. 2.15.16.17.

LI.

De his Apostolus JACOBUS cap. 4. 4. Adulteri, & adultera, an nescitis,
(inquit)

(inquit) amicitiam Mundi inimicitiam esse cum Deo. Quicunq; ergò voluerit emicere Mundi, inimicus Dei constituiur. Itaq; tales invitato ad nuptias similes sunt, qui introiit, non indutus veste nuptiali, cui os occlusum est, Matth. 22. 12. Fieri enim nequit, cùm veritatem in impietate & injustitiâ detineant, quin propriâ tandem damnentur conscientiâ. Rom. 1. 18. 20. 1. Joh. 3. 19. 20.

LII.

Talibus accensendi sunt Primores illi Iudeorum, de quibus Johan. 12. 42. in hæc scribitur verba: Veruntamen etiam ex Principibus MULTI CREDERUNT IN EUM: sed propter Pharisæos non confitebantur, ne Synagogâ moverentur. Dilexerunt enim gloriam hominum potius quam gloriam DEI. Item, Johan. 2. 23. 24. Multi crediderunt in nomen ījus, &c. Ipse autem Jesus non credebat eis semet ipsum.

LIII.

In hoc contextu, nō CREDERUNT IN EUM, ET IN NOMEN ījus, nō de Fide salvificâ per tractū cordis, quo fluctuat in obsequium Spiritus, accipiendum est; (Sic enim corde credimus ad justitiam, & ore confessum ad salutem. Rom. 10. 10. quod hi non fecerunt.) sed de solo mentis assensu, quoad intellectum crediderunt, verum hunc illum fuisse Messiam promissum, quem sibi tamen non applicabant, quantumvis dicantur IN EUM credidisse; Fide scilicet historicâ.

LIV.

Similitudinariè igitur duntaxat dici IN EUM credidisse, patet ex loco οὐσοίχω. Johan. 5. 44. ubi expressè Dominus, Quomodo vos (inquit) potestis credere? (de Plerophoriâ fidei per charitatem efficaci loquitur) quum gloriam alij ab aliis capteris, & gloriam, qua à solo DEO proficitur, non queratis? Præmiserat enim, v. 44. sed novi vos charitatem DEI non habere in vobis.

LV.

Tenenda ergò nobis hic est regula B. Augustini. lib. 2. de mirabilibus Sacrae Scripturæ, cap. 9. dicentis: In multis Sacrae Scripturæ locis, imaginatis rebus verarum rerum nomina sapè adscribuntur: id quod aliquot Scripturæ dictis probans, tandem infert: Quum hac omnia non ipsâ rerum veritate, sed pro similitudine ista Nomina recipiuntur: ipsæ tamen scripture sine ullâ incertitudinis regulâ quasi res veras hic nominatim ponunt.

LVI.

Haec tenus de triplici Auditorum Evangelii genere, eorum videlicet, qui

qui sermonem Regni, vel non intelligunt, neq; intelligere curant; vel intelligentes eum amplectuntur, sed non propter Christum, eoq; radices non agunt; vel agnito veritatis sermoni deniq; non parent, sed manent in fructuosi, qui omnes verâ justificante & salvificâ fide destituuntur; tantò tamen severius punientur, quantò quisq; expressius voluntatem Domini scit, nec se comparavit, nec fecit ex voluntate ejus, ideoq; cädetur multis plagis. Lue. 12. 47. Nec tamen isti omnes statim dicendi sunt peccare in Spiritum, licet in impoenitentiâ & incredulitate suâ etiam pereant: exceptis his, qui post veritatem ex testificatione Spiritus expressè agnitam, persequuntur eam, & blasphemant εκεστιως.

L VII.

Supereft quartum & vltimum genus, superioribus tribus ex Diame-
tro oppositum, quod est eorum, qui *semen in terram bonam excipiunt, audientes*
& intelligentes sermonem (in Græco est, συνίοντες, quod est, verâ mentis &
cordis Synesis tenentes) qui fructum ferunt: editq; hic quidem centena: ille verò fe-
xagena: at ille tricena, Matth. 13. 23. Cum quibus planè consentiens Marcus,
Οἰτινες (inquit) ἀκέυστοι λόγον, καὶ αὐδεχονται, Qui audiunt sermo-
nem, & recipiunt; non nudam mentis duntaxat notitiam, sed voluntatis
apprehensionem, & applicationem insinuans.

L VIII.

Illūstrat & probat hæc Lucas luculentè, dum addit: *Quod autem (ceci-
dit) in terram bonam ijs sunt, qui in corde honesto & bono auditum sermonem R E T I-
NENT, & FRUCTUM AFFERUNT PER PATIENTIAM; ubi ver-
bum κατέχειν adhibetur, ut non de cognitione transvolante, quæ pe-
dem non figit, sed de manente eum loqui constet; quâ de caussâ quoq;;,
Qui ferunt fructum per patientiam, addit.*

L IX.

Porrò omnis terra ob Protoplastorum transgressionem à Protoplastâ
maledictioni est subjecta, eoq; nulla fœcûda, nisi exulta, & benedictio-
ne Domini fœcunda: *Ita omne cor hominis pravum est à pueris, & cuncta cogita-
tio cordis ejus intenta ad malum omni tempore.* Genes. 6. 5. & cap. 8. 21. Proinde
quod de corde honesto & bono hîc dicitur, non intelligi debet, quod
tale naturâ invenerit Dominus, sed quod ex saxe carneum & molle ipse
efficerit per gratiam; *Quia ipse solus circumcidit corda Spiritu suo, ut*
est Ezech. 11. 19. Deuteronom. 30. 6. Jeremi. 31. 18. 19. & alibi passim.

C

His

LX.

His igitur distinctè explicatis, accurateq; observatis, facilis deinceps transitus est ad alteram Disputationis nostræ Questionem: *In quosnam Hominum Peccatum in Spiritum Sanctum cadat, neone?*

LXI.

Nam si Apostolum audiamus, Hebr. 6.7. rem factam habemus. Digo enim quod si hanc questionem dispescens, & e postrem o Auditorum Evangelii genere, disertè pronunciat: *Nam terra, quæ imbre sapienter venientem combiberit, & progenuerit herbam accommodam eis per quos excolatur, REcipit BENEDICTIONEM à DEO;* manifestè fructum ferentes segregans à non ferentibus.

LXII.

Contra, de reliquorū genere: *Terra (inquit,) quæ spinas profert & tribulos reproba est, & maledictioni vicina, cuius exitus tendit ad extictionem.* ¶ 8. ubi satis ostendit, non nisi in hoc demum Auditorum Evangelii genus, peccatum in Spiritum cadere, hoc est, non inhabentes veram Fidem, quæ fructificat per Charitatem sed in priores duntaxat illos, qui habent speciem adumbratæ & similitudinariæ tantum fidei. Hi enim sunt, qui fructum non ferunt, nec radicem habent, sed spinas proferunt.

LXIII.

Nec tamen omnes hi, (uti dictum est) peccati in Spiritum statim reos peragit sed duntaxat eos, qui cum semel illustrati sunt, ac gustaverunt Donum Cœlestis, & participes facti sunt Spiritus Sancti, ac gustarunt bonum Dei verbum, & virtutes futuri seculi, (puta mente tenus) si prolabantur εκστάσει, denuò renovari posse ad resipiscientiam negat; Quippe sibi ipsis Filium Dei conculcantes & Sanguinem Testamenti, per quem fuerant sanctificati, communem ducentes, atq; ita in Spiritum Gratia mendaces & contumeliosi. Hebr. 6.

¶ 4. §. 6. & 10. 29.

DISPU-

DISPUTATIO SECUNDA,

*Continens; Questionem alteram:*IN QUOS NAM HOMINUM PEC-
CATUM IN SPIRITUM SANCTUM
CADAT, NEC NE?RESPONDENTE,
FELICE WYSSIO TIGURINO, P. L.

THEISIS LXIV.

PX his assertio[n]em Orthodoxæ Doctrinæ nostræ ex-
truiimus hanc; Nullos eorum, quo[rum] veram & justifican-
tem Fidem, que per Charitatem operatur, à D E O acceperunt.
peccare in Spiritum gratiae posse; & viceversâ, Nullos eorum,
qui peccant in Spiritum Sanctum, veram justificantem fidem un-
quam habuisse: Id quod dupli in Scripturis fundato fir-
mamento munitum defendemus.

LXV.

Primò enim Fidem veram, qualis à nobis est descripta, non nisi Elec-
torum esse propriam, hoc est, electionis effectum reciprocum, qui cō-
munis reprobis fieri nequit, demonstrabimus: Quo confecto effici ne-
mo non videt, Credentium neminem in Spiritum peccare posse; quia aliâs nec o-
mnes verè credentes essent Electi, nec Electio forer firma, quod est con-
tra Apostolum.

LXVI.

Consimiliter liquet, non nisi Electos donari verâ Fide, eoq; effica-
citer vocari, alios quidem mane, alios verò sub meridiem, alios deniq;
sub horam undecimam; ferre q; alios fructum centuplum; sexagenum
alios; alios tricenum; pro diversâ fidei cujusq; proportione; aliâs fides
Electio[n]is non forer effectus proprius.

C 2 Secundo

Secundo loco, nixi hoc æternæ Electionis fundamento, non modò Electorum neminem fide salvificâ posse excidere finaliter (de quo nobis quæstio nulla est) sed nec penitus, sive totaliter in eis deficere fidem, rebus addicemus necessariis; Quo confecto, iterum sequitur credentiem neminem in Sp̄itum peccare posse, contra quam volunt Adversarii.

LXVIII.

Ad primum igitur quod attinet, Omnes Credentes esse Electos, nec quenquam nisi electum verè credere posse; non immerito ante omnia querimus, si secus quidam rem se habere opinantur, cur ergò Electionis Medium, immò caussam instrumentalem, prævisam Fidem salvificam statuant? Annè potest Medium à suo Fine divelli, aut sine eo definiri, ut id quod via electionis reciprocū esse debet, possit fieri non reciprocum? An instrumentum electionis fieri potest non instrumentum Electionis? sed contrarii? En, ut in ipso limine, suo se forex prodat indicio!

LXIX.

Nos verbo Dei edocti, Fidem Electionis consequens & effectum esse pronunciamus, reciprocum videlicet, & propterea solis Electis proprium. Quosenim Pater ab æterno Christo dare, atque in eo eligere statuit, his consequenter etiam fidem salvificam donare in & per Christum decrevit, unicum illud Christi salutariter in tempore apprehendendi instrumentum, ut non ex Fide jam Electio, sed ex Electione pendeat, ac derivetur Fides, juxta illud: *Et crediderunt; quotquot erant ordinati (ab æterno videlicet) ad vitam eternam.* Actor. 13. 48.

LXX.

Sic 2. Thessal. 2. 13. Nos autem debemus (inquit Apostolus) gratias agere Deo semper de vobis, Fratres dilecti à Domino, quod elegerit vos Deus à principio ad salutem, per sanctificationem Spiritus, & fidem habitam veritati (cujus causâ addit) in quod vocavit vos per Evangelium nostrum in assertionem sive acquisitionem gloriae Domini nostri Iesu Christi; ubi Electioni ad salutem ab æterno factæ in Christo, subordinat salutis media, Electionem consequentia, Fidem nostrum habitam veritati, & sanctificationem Spiritus.

LXXI.

Nam si hinc effici velis, Fidem ingredi Electionis definitionem, ut instru-

instrumentalem causam, etiam sanctificationem Spiritus ex fide profluente, eodem ref. ras oportet; quia non minus per sanctificationem Spiritus dicimus Electi ab initio ad salutem, quam per Fidem habitam veritati. Sed novimus, quod Electione non sit volentis neque currentis, sed misericordis Dei: quia nondum natus pueris cum nihil seiffent boni vel mali. ut secundum Electionem Dei propositum maneret, non ex operibus, sed ex vocante, dictum est Rebeccae, Major serviet minori, & quae sequuntur. Rom. 9. v. 11. 16.

LXXII.

Quocunque igitur te veritas, hoc est, seu fidem Electionis proprium consequens, & effectum reciprocum, una nobiscum agnoscas, sive Electionis ad salutem instrumentalem causam, & Electione ante grediens Medium, ex adversariorum Hypothesi statuas, non nisi Electorum Fidem peculiarem, ac propriamente efficitur; Id quod instrumento Crito, εκ τῶν ἀντικειμένων, nullo negotio patet, hunc in modum:

LXXIII.

Vera Fides est Instrumentalis causa Electionis ad salutem, ut ex hoc loco concludunt adversarii.

Vera Fides non est Instrumentalis causa Electionis ad salutem; quod in iis saltem reproborum coguntur agnoscere, quibus ipsi veram Fidem attribuunt.

Ergo: vera Fides non est vera Fides.

LXXIV.

Conclusio est εκ τῶν ἀδυνάτων, cum ipsum neget esse ipsum. Falsa est igitur propositionum altera, vel ambæ. Non major, ex loco jam adducto PAULI secundum Hypothesin adversariorum. Ergo Minor, & per consequens impossibile est, veram Fidem communem esse Reprobis; quod tamen contendunt adversarii.

LXXV.

Probat nostram sententiam Apostolus. I. Thessal. v. 3. 4. cum inquit: Memores operis Fidei, & laboris charitatis, & sustentacie ipsi Domini nostri JESU CHRISTI, ante Deum & Patrem nostrum; quibus additum canquam ad effectu preadiens ad causam Fidei Synecdicam Scientes (inquit) eos Fratres dilecti à DEO. ELECTIONEM VESTRAM: Quia Evangelium nostrum non fuit ad vos in sermone tantum, sed etiam in virtute & in Spiritu Sancto, & in Plerophoria, sive plena perceptione multâ. Vbi plusquam Adamantino vinculo ve-

C. 3 rama

ram Fidei Plerophoriam (in voluntatis assensu sitam) cum Electione conne^ctit, hoc Syllogismo:

LXXVII.

In quibuscumq; Evangelium est non tantum in sermone, sed etiam in virtute & Spiritu Sancto, & Plerophoria multa (nempe in Fiducia & assensu voluntatis, nec tantummodo in mente & intellectrice facultate) ita ut opus Fidei & labor charitatis, & sustentia spei inde profluant, ij sunt Electi.

At in omnibus vera justificante, & per charitatem operante Fide preeditis, est Evangelium non tantum in sermone, sed etiam in virtute, & Spiritu Sancto, & Plerophoria multa &c.

Ergo: Hi omnes sunt Electi.

LXXXVIII.

Hinc nat' εξοχως Paulus se Apostolum Iesu CHRISTI, secundum fidem Electorum Dei, & agnitionem ejus veritatis, qua est secundum pietatem, ad spem vita aeterna proficitur. Tit. 1. v. 1. dum Electis est odor vita ad vitam, 2. Cor. 2. v. 16. Unde nemo non videt, Fidem Electorum propriam, nec omnium esse communem, hoc est, nullis dari Reprobis, qui soli Electis opponuntur, 2. Thessal. 3. 2.

LXXIX.

Quod enim consortium justitiae cum injustitia? Quae vero communio Lucis cum Tegebribus? Aut quae concordia Christo cum Belial? aut quae pars fidelium cum infidelib. 2. Corinth. 6. 15. Ex quo patet, nullum nexus esse inter Reprobos, & Christum, nec ullam consensionem Templi Dei cum simulacris, nec posse mensa Domini participes esse, qui participant mensa Daemoniorum, &c qui poculum Daemoniorum bibunt, non posse poculum Dominorum bibere; Cum Christus non sit Reproborum CAPUT, sed Electorum duntaxat, qui per unum Spiritum (Fidei nempe per charitatem agentis) in unum corpus baptizati, & in unum Spiritum potati sunt, 1. Corinth. 10. v. 11. & cap. 12. 13.

LXXX.

Eodem respiciens D. Petrus, Gratiae & Pacis multiplicationem per agnitionem Dei, & Iesu Domini nostri, precatur iis, qui aquæ preciosam Fidem nobiscum sortiti sunt (inquit) ex Divina videlicet Electione (quemadmodum videre est, Ephes. 1. 11.) per justitiam Dei nostri & Servatoris Iesu CHRISTI, Dilectis ex prænotione Dei Patris, ad sanctificationem Spiritus, per obedientiam & assensionem Ianguinis Iesu CHRISTI; qui virtute Dei custodiuntur per Fidem ad salutem, qua parata est pacifici tempore ultimo, 2. Petri 1. v. 1. & 1. Petri. 1. v. 2. 5.

Nec

LXXXI.

Nec alia de causa, quam Fidei Electorum durationis ergo, 2. Tim. 2.
10. Solidum fundamentum Dei stat (inquit Paulus) habens sigillum hoc, Non ut
Dominus, qui sunt sui, & (ut nosque quod noverimus) addit: dis-
cedat ab ijs statua omnis, qui nominat Nomen Christi: Quae verba adversus
aberrantes circa veritatem a scopo pertinet, unde exstruitur sequens syllogismus:

Quicunq^z Deo ita, ut sui, sunt noti, ut nominantes Nomen Domini discordant ab ini-
quitate, eorum stat solidum Fundamentum, secundum aeternum & immutabile
Electionis propositum.

Omnis verè Credentes sunt ejusmodi.

Ergo: Omnia verè Credentia fundatum stat solidum; eoque sunt E-
lecti. In quam sententiam etiam B. Johannes, i. Joh. 2. expressè de egress-
is ex ipsis ait: Id in eo è nobis egressi sunt, qui non erant ex nobis. Quare? Nam si
fuerint (inquit) ex nobis permanissent utique nobiscum, &c. ubi nihil aliud ostendit,
quam Electos Fide excidere non posse, sed unctionem quam acce-
perunt à Spiritu Sancto, in ipsis manere. ¶ 27.

LXXXII.

Consentiant cum his, quæ habentur Rom. 8. 28. cum Apostolus in-
quit: Novimus autem ius, qui diligunt Deum, omnia conferre ad bonum, vocatis se-
cundum propositum, τοῖς δὲ γαπῶν (inquit) τοῖς κατὰ τὸ πόθεσιν κλητοῖς δοῦλοις.
Ubi articulus postpositus non est Diacriticus, sed Exegeticus, hoc est, ha-
bet vim exponentis, ut sit sensus: Omnes, qui Deum verè diligunt esse vocatos
secundum propositum, ideoque fieri non posse quin omnia tandem conseruantur in bonum.

LXXXIII.

Ex quo sequitur, omnes verā, hoc est, per charitatem operante Fide
præditos, iuxta aeternæ Electionis propositum efficaciter esse vocatos, &
per consequens Electos, sicut in Apoc. xi de immortali salutis nostri & cer-
titudine ad oculum demonstravimus; ut inter vocationem efficacem,
quæ est secundum propositum, & inter inefficacem, quæ constat sermo-
ne tantum, nec ultra illuminationem mentis progrederit, maneat dilcri-
men; ne omnes existimetur donati vera fide, cum multi sint vocati, pauci
vero Electi, Matth. 22. ¶ 14.

LXXXIV.

Aut igitur negandum est, Fidem veram, quæ per Dilectionem opera-
tur, Definitionem vocationis efficacis ingredi, & hanc secundum Dei
propositum esse: Aut velis nolis, Fidem veram non nisi Electorum pro-
priam esse fatendum est, eoque verè Credentium neminem in Spiritum
Sanctum

DE PECCATO

24

Sanctum peccare posse; Aliás non omnes verē Credentes secundum
Propositum D E I efficaciter essent vocati & Electi.

LXXXV.

Quarto enim, quænam sit vocatio secundum D E I propositum? Sine
dabio respondendum est, Eam esse secundum propositum, quæ non
tantum in locutio in sermone, & illuminatione mentis, sed in interiori si-
mul tractu cordis efficaci, quo Fides per dilectionē in nobis operatur, &
Plerophoriam gignit requisitā in Scripturis. Hac enim, tamquā propriā
notā, vocatio efficax ab externā duntaxat aures circumsonante, aut etiā
intellectum feriente, ac purgante, internoscitur, Spiritu Sancto propter-
ea nobis dato, ut de charitate D E I in corda nostra diffusā nos certiores
reddat, per quem clamamus, *Abba Pater, quō ipso testificatur Spiritui nostro, nos*
esse DEI Filios, Rom. 5. v. 2. & cap. 8. v. 15. 16.

LXXXVI.

Mutantigitur veram Fidem, in non veram Fidem, vocationem effica-
cem, in non efficacem, eamq; quæ est secundum propositum D E I, in
eam, quæ non est secundum propositum D E I, quicunq; veram & per di-
lectionem operantem Fidem, de Essentiā vocationis efficacis, & hanc de
vocatione secundum propositum D E I, esse negant; quod nihil aliud
est, quam negare, Electos esse Electos, & ipsum esse ipsum; Deo per Pro-
phetam interminante Vt illud omnibus (non modo in Moralibus, sed
multò magis etiam in Dogmaticis) qui Malum dicunt Bonum, & Bonum Ma-
lum; qui ponunt tenebras lucem, & lucem tenebras; qui ponunt Amarum in Dulce, &
Dulce in Amarum, Esai. 5. 20.

LXXXVII.

Ex eodem planè Electionis secundum propositum & prædestinatio-
nis fonte derivat Apostolus omnem illam Divinam Eulogiam, quâ no-
bis in Christo benedixit D E U S in supercœlestibus, ut coram eo simus sancti,
& inculpati per charitatem; præclarè in hunc locum commentante Chryso-
stomo; cùm inquit: *Sanctus est, qui Fidei participat: Inculpatus vero, qui vitam degit*
sine manifesto crimen, Ephes. I. v. 3. 4. 5.

LXXXVIII.

Immò ut non aliunde, quam ex beneplacito Divini Præpositi vo-
cationem efficacem existere constet, v. 8. 9. II. addit: Quâ (gratiâ) in nos
redundavit omni sapientiâ & intelligentiâ, patescere nobis Mysterio voluntatis sue;

Quo-

Quomodo? Secundum beneplacitum suum (inquit) quod proposuit in se; Et paulò post: In Christo (inquit) in quo etiam sortitò electi sumus (hoc est, adsciti & adoptati in Filios Dei per Fidem) cùm essemus prædestinati secundum prop̄sum ejus.

LXXXIX.

Quis modò non palpat, verā & salvificam Fidem esse Donum Divini beneplaciti, solis electis peculiare? Unde & auditō Sermonē veritatis, Evangelio salutis nostræ, postquam in eo Ephesii crediderunt, Obsignati estū, inquit, Spiritu promissionis illo Sancto, qui est arrhabo hereditatis nostræ, dum vindicemur in libertatem & laudem Glorie ipsius; Quo nomine non solum pro iisdem Deo non desit gratias agere, auditā ipsorum Fide in Domino Iesu, & charitate in omnes Sanctos, vsl. 13. 14. 15. Sed etiam perpetuitatem Fidei per obsignationem Spiritus non obscurè indicat.

XC.

Nam quòd nobis occurritur à nōnullis, Fidem tunc demum Electionis notam esse certam, si perseveremus in eâ usque ad finem, secundum illud, Hebræ. 3, vsl. 14. Christi participes facti sumus, si principium (sive primitias) substantia, sive subsistentiæ (quæ est ὑπαρχή illa in Cœlis & manens, sive ὑπόστασις Sperandorum, Hebr. 10, vsl. 34. & cap. II. vsl. 1.) tenuerimus firma ad finem usque, dicente Domino, Matth. 24. 13. Qui sustinuerit usque ad finum, is servabitur, & Apocalyp. 2. 26. Si quis vicerit, & custodierit ad finem usque opera mea, dabo illi potestatem in Gentes. Et quæ habentur, cap. 3. 12. Si quis vicevit faciam, ut sit Columna in Templo DEI mei, nec foras egredietur amplius: Perinde, ac si de Fide verā, ac proinde de Electione cujusque suā constare possit nemini, nisi quatenus cum finali perseverantiâ de facto deprehenditur esse conjuncta, ac permansura ex posteriore demum cognoscitur.

XCI.

Ad hæc respondemus, Perseverantiam in Fide & bono opere, necessarium quidem esse Consequens veræ & justificantis Fidei (Hūc enim pertinent etiam Divinæ Cohortationes, ut propositum stadium cōstanter decurramus, & ad scopum supernæ vocationis contendentes seramur, ac vocationem & Electionem nostram studeamus firmam efficere in animis nostris ad plenam spei persuasionem, ne simus inertes & inservitiosi ad cognitionem Iesu Christi, sed ut copiōsè nobis subministretur Introitus in æternum Regnum Domini nostri, & Servatoris Iesu Christi; Phil. 1. 10. & cap. 3. 12. 14. & 2. Petri 1. 10.) Interim tamē negamus De-

D finitio-

finitionem veræ Fidei pendere ex consequentibus; cùm duratio rei non sit res ipsa, sed essentia rei ex iis, quæ sunt àma ḥy φύσει, constituatur. Aliás frustra Paulus 2. Corinth. 13. 15. diceret: *Vos ipso tentate, an non sitis in Fide, vos ipso probate, &c.* Si ante finem vitæ nobis de vera & Salvificâ Fide constare nunquam posset.

XCII.

Concluđimus igitur, Veram Fidem non nisi Electorum esse propriam, quod apertissimo Christi testimonio, Johan. 17. v. 24. evincimus, dicentis; *Pater, quos dedisti mihi, volo ut ubi sum ego, ut & illi sint mecum, &c.* Ubi non nisi Electos significat, qui soli sunt Glorificandi, de quibus diserte pronunciait, *Se pro iis orare, qui ei sunt dati, non autem pro Mundo, sive non datū.* Orat autem non solum pro Apostolis Electis, sed etiam pro omnibus per sermonem eorum in se credituris; unde talis existit Syllogismus:

XCIII.

Pro quibuscumq; Christus oravit, ii sunt CHRISTO dati, & in Christo electi: Quia expreſſe (inquit) versu 9. Non oro pro Mundo: sed pro iis, quos dedisti mihi, quia Tui sunt: Sicut & vers. 6. Pateſci (inquit) Nomen tuum Hominibus, quos dedisti mihi de Mundo; Tui erant, & mihi eos dedisti, & Sermonem Tuum servarunt,

Atqui non solum pro datis sibi Apostolis oravit (Pro Judâ enim Perditionis Fili⁹ sibi non dato, quantumlibet datus κατὰ δόξαν videretur, non oravit) sed etiam pro omnibus per sermonem Apostolorum Credituris in ipsum.

Ergo: Omnes verè Credentes CHRISTO sunt dati, & in eo Electi.

CXIV.

Minor totidem verbis exstat, vers. 20. Unde conclusio necessariò interfurr, quæ etiam hanc Apagogā ad absurdum patefit: *Si enim verè Credentium aliqui CHRISTO non sunt dati, neque in Eo electi, tunc sequetur, CHRISTUM pro aliquibus frustra orasse;* Atqui consequens est falsum & impium; quia CHRISTUS semper exauditus est à Patre, Joh. 11. 42. Ergo Falsum est Antecedens, & vi Contradictionis, Omnes verè Credentes Christo sunt dati & Electi; ὅπερ εἴδεις δεῖξον.

XCVI.

Transcavimus nunc ad alterum Quæstionis nostræ membrum, ex hac ipsa ἐνέγκει Hieraticâ Summi Pontificis nostri, Ducis & Perfectoris Fidei monstraturi, Fidem veram & salvificam in verè Credentium animis non posse ut penitus aboleri, Quin adhuc saltē linum fumigans semper maneat, & calamus quassus.

Huius non in totum conteratur: Ex quo sequitur, Semel verè Credentium neminem in Spiritum Sanctum peccare posse; non quidem ipsorum imbecillitatis respectu, aut virium propriarum ratione, sed propter Christi, in quo Electi sumus, Intercessionem & propter Divinas promissiones, expressè Sacris litteris nobis sanctitas.

XCVI.

Possunt enim Electi Fideles, & verè Credentes adversus Spiritum, sicut & adversus Filium, & Patrem, in commune peccare, (nec tamen peccato ad mortem) quatenus non recto pede Evangelij interdum incidunt, & Spiritum enormibus contristant vitiis, contra Legem Dei & Paræneses Evangelii multipliciter, & quandoq; horribiliter prolabentes, atq; contra Conscientiam Regimen Spiritus excutientes ad tempus: sed in contumeliam Spiritus contradictione voluntariâ veritatis agnitione, in Fidei fundamento peccare non possunt: unde Rectè Augustinus, Sermo. II. In Matthæum, Phrases istas interstinguit, *peccare in Spiritum, & peccare adversus Spiritum;* ἦ aduersus latè sumpto, nō strictè; Aliás enim blasphemare aduersus Spiritum & in Spiritū, idem est, ut patet Matth. 12. 32.

XCVII.

Quod igitur ad Intercessionem & Deprecationem efficacissimam Christi Mediatoris nostri attinet, sicut scimus Satanam non tantum Petrum, sed etiā Apostolos, & reliquos Fideles Electos appetuisse, quos ventilaret sicut triticum; Sic non pro solo Petro (licet præfidentiâ sui maximè tentato) oravisse Dominum afferimus, ne deficeret Fides ejus, sed etiam pro reliquis sibi datis, non tantum Apostolis, sed omnibus per Sermonem Apostolorum in se verè credituris: *Quo nomine & Petro dixit; Tu igitur aliquando conversus, confirma Fratres tuos,* eadē videlicet consolatione ipsos confirmando, quā fuerat ipse confirmatus, Luc. 22. v. 31. 32.

XCVIII.

Sic enim de Patre misericordiarum, & Deo omnis consolationis Apostolus Paulus suo exemplo proposito. 2. Corinth. I. v. 4. inquit: *Qui consolatur nos in omni oppressione nostra, ut possimus in quavis oppressione positos consolari, eā ipsā consolatione, quā nos ipsos Deus consolatur:* Quod ad Credentes omnes & fratres consolandos & confirmados extenditur; ut intelligamus non minus necessarium esse in Fidelibus Electis & verè Credentibus omnibus, ne in totū deficiat ipsorum Fides, quam in Apostolo Petro, in cuius corde, quantumlibet cōtra conscientiā Christū ejurantis ex infirmitate, ac metu, *Fides nō defecit prorsus, licet confessio titubārit in ore ad tempus.*

D 2 Etenim

Etenim si a φη Πτιχοεργίας cœlestis desineret penitus, ne ad momentum subsistere possemus, quin à Diabolo cibrati periremus funditus, hoc est, si verâ Fide, vinculo illo unice, quo cum C H R I S T O coniungimur, excideremus proorsus, jam actum esset de nobis; Domino ipso testificante, Joh. 15. v. 6. *Omnem palmitem in se non manentem, eiectum extra, exarescere, & colligunt (ait) illas, & in ignem mittunt, & ardunt.*

C.

Itaq; cùm non habeamus Pontificem, qui non possit compati nostris infirmitatibus, quippe tentatum in omnibus similiter absq; peccatos Ideò negamus, eum linum fumigans pati proorsus existungi, aut arundinem quassatam penitus confringi, ut prædictum est à Prophetâ Esaiâ cap. 42. v. 1. & ad Christum de facto accommodatur, Matth. 12. v. 20. Quæverba non debent tantum ad conversionis nostræ initium restringi, (ut quidam perperam volunt) sed etiam extendi ad eos, quibus labentibus Deus supponit manum, ne collidantur, Psal. 36. v. 24. dicente Apostolo: *Nam si cùn inimici essemus, reconciliati fuimus Deo per mortem Filii ejus, multò magis reconciliati servabimur per vitam ipsius,* Roma. 5. v. 10.

CI.

Quia igitur Dominus de dat's sibit' statuit, quod sermonem suum servaverint, & quia pro eis precatus est dicens: *Pater Sancte, servaeos per Nomem tuum quos dedisti mihi, ut sint unum, prout & nos. & ut serves eos à malo,* Item; *Vt sanctificentur per veritatem, quo Non ine se pro iis ipsem̄ sanctificavit;* Deniq; ut sint Omnes Vnum, sicut tu Pater in me inquit, & Ego in te ut & ipsi in nobis Vnum sint, & conspiciant gloriam, quam dedisti mihi, & ut charitas, quā dilexisti me, sit in eis, & ego in eis. Joh. 17. à versu 6. vñq; ad finem: Idcirco impossibile esse constanter assertimus, verâ Fide, per quam sunt in ipso, proi'fus excidere Credentes posse, non secus, atq; in Petro Fides per & propter intercessionem Christi, omnino deficere nequivit.

CII.

Nam quod nugantur Pontifici, pro PETRO Christum specialiter orasse, tanq; àm pro capite Ecclesiae, ut consequenter constaret successores Petri in iis, quā ad Fidem attinent, quoties decidendi intentionem ex officio habent, (& quando habent?) errare non posse, non solùm evenit in exemplo sumorum Pontificum veteris Testamenti, quibus nibil meliores sunt Personati isti successores Petri, & falsi Vicarii Christi:

(nisu)

(nisi forte exemplo Caiaphæ intentionem non habentis, & ipsi prophetenti) sed etiam ipso jure & de facto (ut ajunt) pretensio ista evanescit: quia in Novo Testamento unus duntaxat est *ἀρχιπομὴν* per sanguinem fœderis æterni, qui successorem non agno cit; sed est Sacerdos secundum ordinem Melchisedech, *cujuſ iεροτική ἐγίνετο Βατός*, hoc est, sine successione Sacerdotium; ut est Hebræ. 7. v. 24. & cap. 13. 20.

C III.

Itaç; funiculo putri prærogativam successionis suæ ex Petro suspendunt Romani Simones, ac Sinones, cùm Pastores & Doctores Ecclesiæ omnes, præsertim, qui post Apostolos mediatè pascunt Ecclesiam, tantum sint Sympresbyteri ac testes afflictionum Christi, & consortes Gloria patefaciendæ, Gregis Dominicicuram agentes, non coacte, sed libenter, nec turpis lucri aridi, sed prompto animo, NEC DOMINANTES CLERO, sed ut exemplaria Gregis, ut cū apparuerit pastorum Princeps, reportent immarcessibilem Gloriæ coronam. I. Petri. 5. v. 1. 2. 3. 4.

C IIII.

Missis igitur Pontificiis, illud arcte teneamus, non minus efficaces fuisse, & esse Mediatoris nostri pro omnibus Credentibus effusas preces, ne deficiat Fides ipsorum, quam pro Petro. In ð adhuc pro nobis idem ad dexteram D E i propterea interpellat, quia non minus nostra interest, quam Petri, ne totaliter extinguatur Fides nostra, tūm propter reparationem nostri, tūm ob consolationem in temptationibus: quo nomine non modò paræneses, incipitationes, & comminationes (tanquam conservandæ, nec in totum extinguendæ fidei media) sed etiam amplissimæ præsentissimæq; promissiones de perseverantia in Fide, tūm in veteri, tūm in novo Testamento nobis proponuntur.

C V.

Quâ de causâ haud immerito mirum videri posset, caligare quorundam oculos instar Noctuarum, ad tantam Divinarum promissionum Lucem, super Fidei Electorum non prouersus abolendâ, nisi dato uno inconvenienti consilii plua necessitatem foret. Nam cùm veram justificantem, & salvificam Fidem non solis Electis vendicent, sed etiam Reprobis bistruant, non est mirum errorem errore cumuare, ut non modò finaliter in Reprobis, sed etiâ totaliter in Electis Fidem deficeret posse statuat.

C VI.

Sed hac ratione ipsa Electorum Fides eodem modo se haberet, quo *τῶν αερογίρων* Fides: nec desperationis evitari posset Barathrū (nefas.

D 3. dictur

dictu, & quovis indignum Theologo) quo nihil abfuerint ab Anti-Christianâ illâ Epochâ, anathemate sanctitâ; prætextu nescio quo ca-vendæ securitatis carnalis, & superbæ præsumptionis de salute; cùm ta-men nihil magis, quâm plena persuasio & Parrhisia, ac Plerophoria Fidei absq; disceptatione ab omnibus requiratur. Rom. 4. 21. Coloss. 2. 1. Ja-cobi. 1. 6. Hebræ. 10. 22. 35. Esaiæ. 7. 9.

CVII.

An non dilectus ille C H R I S T I Discipulus expressimè, *Quisquis natus est ex Deo* (inquit) peccatum non committit? nempe ad mortem. Quare? *Quia semen ipsius in eo manet* (addit) *Et non potest peccare, quia ex Deo natus est*; ubi causa non peccandi in Spiritum, stabilitas seminis in natis ex D e o asseritur; *Quæ si vera & genuina causa non peccandi est, necessariò sequitur*, ex disciplina Analyticâ, eos in quibus semen non manet, sed totali-ter deficit, in Spiritum peccare posse, contrâ quâm de Electis testatur Dominus, fieri non posse, ut seducantur. i. Joh. 3. v. 9. Matthæ. 24. v. 24.

CVIII.

Sic eâdem Epistolâ, cap. 2. non solùm. v. 19. docet in Ecclesia mane-re, qui sunt ex Ecclesia, sed etiam v. 27. disertè inquit, *Unctio, quam vos accepistis ab eo, manet in vobis*: Item: *Eadem unctio docet vos de omni-bus, & verax est, & non mendax*: *Et sicut docuit vos manebitis in eo*; Sicut idem se-metipsum explicans cap. 5. v. 18. *Qui genitus est ex Deo* (inquit) conservat seipsum, & *Malus ille non tangit eum*: Quare? *quia virtute Dei custodiuntur per* Fidem, teste Petro, i. Pct. 1. v. 5.

CIX.

Itaq; Scripturæ & veritati, quæ est ipse Dominus, in os contradicunt, qui Fidem totaliter, non modò respectu Objecti, hoc est, ratione articu-lorum Fidei (præsertim saluti adæquatorum) sed etiam subjectivè, qua-tenuis ea nobis inhæret, nullâ non sui parte aboleri, & Spiritum deleri penitus posse, ferreo ore clamitant; cùm Dominus contrâ disertè dixerit: *Ego autem rogado Patrem, & alium Consolatorem dabit vobis, ut maneat vobis in aeternum*: *Spiritum illum veritatis*, *Quem mundus non potest recipere, quia non videt Eum, nec novit Eum, vos autem cognoscitis Eum, quia apud vos manet, & in vobis erit*, Joh. 14. v. 16. & 17.

CX.

Eodem expressa Scripturæ testimonia, de perseverantia Sanctorum in Fide, & stabilitate Gratiæ pertinent, passim ab Orthodoxis citata, cuiusmodi suprà vidimus ex Vttere Testamento, dulcissimæ consolatio-nis

IN SPIRITUM SANCTUM.

nis plenissimum illud de calamo quassato non conterendo, & lino fumigante non extinguendo, Esai, 42. v. 3. Item Psal. 37. v. 24. Cūm cecidit justus, non collidetur, quia Dominus sustentans manum ejus; ut videre est in ipso Davide, qui in medio tentationum, Psal. 51. v. 13. precatus est: Ne proiicias me à faciebus tuis, & spiritum sanctitatis tuæ ne capias à me, &c.

CXI.

Sic in repetitione fœderis, ac conversionis Israëlis, cūm avertet impietas à Jacob, dicit Dominus: *Hoc Fœdus meum cum eis: Spiritus meus, qui est in te, & verba mea, quæ posui in ore tuo. NON RECEDENT de ore tuo, & de oīe Seminis tui*, dicit Dominus à modo & usq; in sempiternum, Esai. 59. v. 21. Quomodo & Jeremiæ, 17. v. 7. *Benedictus vir dicitur, qui fidit Jehovæ, & est Jehovæ fiducia ejus*, ubi expressè additum; Non desinet facere fructum. v. 8. & Psal. 125. v. 1. *Confidentes in Domino comparantur Monti Sionis, qui non commovebitur, sed manebit in seculum*. Commoveretur autem, si Fides totaliter posset deficere.

CXII.

In novo Testamento præter illa iam antè adducta, Joh. 10. v. 18. de ovibus suis Christus, *Ego do eis vitam æternam* (inquit) *nec peribunt in æternum, nec rapiet eas quisquam è manu mea*: Quæ non tantum Credentes finaliter non perire, sed nec totaliter fidem amittere, per quam in CHRISTO manemus, nobis insinuant, quia dona, & vocatio Dei sunt à meus. Rom. 11. v. 29. *Et nihil separare nos potest à charitate DEI, que est in CHRISTO JESU*. Rom. 8. v. 38. 39. Posset autem, si Fides intotum aboleretur.

CXIII.

Testatur idem CHRISTUS, cum Audientem ex se sermones suos, & eos præstantem (quod est ingenium veræ Fidei) assimilat Viro prudenti, qui edificavit Domum suam super petram: descendit autem pluvia, & venerunt flumina, & flaverunt venti, & inciderunt domui illi, & non cecidit; Fundata enim fuerat super Petram. Matth. 7. v. 24. & 25. Quâ Parabolâ quid aliud, quam immotam Fidei stabilitatem designat Dominus, contra quam nec portæ inferorum prævalebunt (nempe totaliter Electos subvertendo) Matth. 16. v. 18. Apocal. 13. 8.

CXIV.

Hinc Apostolus Philip. 1. v. 6. & 7. *Persuasus sum hoc ipsum* (inquit) *fore, ut qui cœpit in vobis opus bonum* (Fidei videlicet, ut est 2. Thessal. 1. v. 11.) *perficiatur usq; ad diem IESU CHRISTI: sicut justum est, ut ego id sentiam de omnibus vobis* (addit) *propterea quod animo teneam vos, & in vinculis meis & in defensione ac confirmatione Evangelii omnes unâ mecum suis gratiae meae partipes*. Et 1. Thess. 5. v. 42. in

620-

cāndem sententiam, Fidelis est (inquit) qui vocavit vos, qui etiam efficiet; Sic ut & 2. Thess. 3. Fidelis est Dominus inquit) qui stabiliet vos, & tuebitur à Malo. Vide & 1. Corinth. 10. 12.

CXV.

Proinde non modō Fideiūs sit jurando Dominus, volens ex abundantia heredibus promissionis ostendere immutabilitatem consilii sui, ut per duas res immutabiles, in quibus fieri nequit, ut mentitus sit Deus, consolationem validam habeamus, qui cursum corripimus, ut spēm propositam obtineamus: sed etiam eo ipso loco, quo de peccato in Spiritum differit Apostolus: Sed persuasimus (inquit) nobis de Vobis, Di-lecti, istis meliora, & cum sa'ute conjuncta, etiam si ita loquamur. Quare? quia (ad-dit) non in iustus est Deus, ut obliviscatur operis vestri, & laboriosae Charitatis, quam exhibuistis ipsius Nomini, &c. Hebr. 6.v. 9. 10. 17. 18. quibus notis vera Fi-des designatur.

CXVI.

Ex quibus omnibus conficimus, quantumcunque Paræneses promi-sionibus addantur; ut per patientiam animas nostras possideamus, & unusquisque nostrum idem studium ostendere jubeatur, ad plenam spei persuasionem ad finem usque, ut est Hebr. 6.v.11. Item: Ut caveamus, ne hominum nefariorum errore abducti excidamus à propriâ stabilitate: sed crescamus in gratiâ & agnitione Domini nostri & Servatoris Iesu Christi, ut est, 2. Petr. 3.v.17:18. Tamen cum hæc sint media, per quæ Deus agit; nosque conservat, fieri omnino non posse, ut Electorum & verè semel Credentium quisquam totaliter Fide excidat, & per consequens nec in Spiritum peccet.

DISPU-

DISPUTATIO TERTIA, ET ULTIMA,

Continens Questionem tertiam atq; ultimam:

**QUOD SIT INTER PECCATA FI-
DELIUM, ET PECCANTIUM IN SPIRITUM GNO-**
tisima, sive disserimen Practicum; cum addito eodem para-
netico pietatis paroxysmo, nec non solutione loco-
rum in speciem oppositorum;

RESPONDENTE.

M. PAULO ANDREÆ PETRI KINDIO, SCHMAL-
KALDENSIS HASSO.

THESES CXVII.

Uia verò occulto, justo tamen semper Dei iudicio,
Electi & verè credentes contra conscientiam quan-
doq; in peccata per infirmitatem etiam atrocissima
horribiliter prolabuntur, tum quoad vitam, tum quo-
ad Fidem, (quâ ratione calamus quassus fit inutilis ex-
cipiendo lino ad texendam novam novæ sanctitatis
vestem; & linum fumigans, nisi redaccendatur, non
modò lucere nequit, sed etiam fœter: gravi Dei manu extensâ super la-
psos, ut nec diu, nec nocture quietem habere possint, quemadmodum vi-
dere est, Psal. 32. v. 4. quandiu scilicet perditionis viam insistunt) Ideò
fit, ut nō modò mutum nostro vitio fiat testimonium Spiritus adoptio-
nis in eorum cordibus, sed etiam angores & horrores in conscientiis ob-
orti, tentationum fluctibus ita quandoq; percellant animos, ut videan-
tur sibi in Spiritum peccasse: idcirco probè inter lapsus Electorum &
peccatum in Spiritum est discernendum.

E Propo-

CXVIII.

Proponatur nobis ante oculos Salomon, non solum ut omnium mortalium sapientissimus, sed etiam ut verâ Fide in Deum præditus & electus, sicut coniçere est, 2. Sam. 7. v. 14. & 15. ubi Deus inquit: *Ego ero et in Patrem, & ipse erit mihi in Filium: qui si inquit aliquid gesserit, arguam eum in virginem virorum, & in plagiis filiorum hominum: misericordiam autem meam non auferam ab eo, sicut abstuli a Saul, quem amavi a facie mea, &c.* Et sicut ex preicatione in dedicatione Templi à Deo exaudita percipi potest, 1. Reg. 8. v. 28. & 2. Paralip. cap. 6. v. 19. 20. & 21. & cap. 7. v. 12. Sanè is cùm iam esset senex, fœdissimè lapsus idolatriæ se polluit per mulieres alienigenas, aversâ mente suâ à Domino Deo Israel, ut esti. Reg. 11. v. 4. 5. 9. Tamen fieri non potest, quin non modò finaliter conversus ad Dominum redierit, sed etiam in prolapso ipso idolatrico, tunc cùm habere fidē non sentiret, semen fidei, licet diu pressum & tantum non oppressum, tamen adhuc habuerit, ac retinuerit.

CXIX.

Similitudine res fiet illustrior. Legimus Act. 26. 7. Cùm Paulus produxisset sermonem usque in medium noctem, adolescentem quendam nomine Eutychum, sedentem in fenestra, obrutum somno, de tertia contignatione cecidisse deorsum, & sublatum esse mortuum. Sed cùm Paulus descendisset, ruit in eum, & complexus dixit, *Nec umultu amisi: anima enim ejus in ipso est.* Ad eundem modum veterano peccatorum obtutus Salomon, plus quam de tertia contignatione Domus Spiritualis decidit, ita ut meritò haberetur pro mortuo; tamen linum sumigans in ipso extritum planè esse, quantumvis fætore maximo oppletum, donec vel sub exitum vita redaccenderetur, non concedimus.

CXX.

Proinde non displicer nobis illorum sententia, qui sub ultimam vitæ clausulam, Ecclesiasten ab ipso exaratum volunt; ubi vanitate vanitatum omnium compertâ, se ad Deum recollegere: tametsi nusquam explicitis verbis in Scripturis testata sit ejus pœnitentia; quod nostamen ex solidissimis supra positis testimoniis, & divinæ Electionis immotâ firmitate elicimus; selectus, & semel verâ & salvificâ fide donatus Salomon fuit.

CXXI.

At dicat quis, quomodo peccatum in Spiritum non commisisse sciens volens dici potest, qui post veritatem Dei agnитam, scilicet idolatrię contra conscientiā mancipavit? Respōdeo; Fieri posse, ut aliquis peccet ex infir-

infirmitate, ita ut in genere quidem sciat, hoc peccatum esse contra Deum, interim tamen in ipsa perpetratione istius actus (quæ enim sub actiones cadunt, sunt singularia) præveniatur à peccato, ut in specie tunc non cogitat esse peccatum; sicut in Analyticis exemplum Trigoni nobis proponebitur, de quo scimus quidem in genere cum habere tres angulos duobus rectis pares: interim tamen nescimus in specie, Triangulum manu clausum habere tres angulos, duobus rectis pares. Quare? quia nescimus esse Triangulum manu clausum. Videatur & locus Aristot. Nichomach. lib. 7. cap. 3.

CXXII.

Itaq; quod per incogitatiā abrupti à peccato committimus, licet in genere peccatum esse non nesciamus, tamen tunc nescimus in specie, cùm à peccato præoccupamur; aut si in specie malum esse tunc scimus, nec præveni incogitanter illud perpetramus, fieri nequit, quin in Eleclis, ac Fidelibus reclamet, ac reluctetur voluntas; quantumvis à carne superata; atq; ita non scienter, volenter simul, nec ex malitiā, & veritatis odio, sed ex mera *ἀκρατίᾳ* & infirmitate carnis peccemus; ita tamen, ut linum fumigans non planè extinguitur, sed seimen Fidei, utcunq; presum, cordi adhuc inhæcat.

CXXIII.

Vexatio dat intellectum, & tentatio facit Theologum. Novi, qui anno, 1588 gravissimo morbo contracto, vehementissimè angeretur animi, ac subinde inter tentationes precaretur, Domine dà mihi veram Fidem, perinde, ac si imperita tentationū Oceano minus esset vera, & nō satis firma ad resistendum; Sed ipso experimento *ἐν τῷ φράστῃ πρὸς πειρασμὸν* sui ipsius edocitus nō novam Fidem de integro esse petendam (datur enim semel, Judæ. 3.) sed cum Apostolis dicendum, *πειρασθὲν ἡμῖν πίστιν, Auge ho-*
ku Fidem, Luc. 17. 5. ex fluctibus & flammis temptationum emersit.

CXXIV.

Tradit igitur nobis auream regulam Apostolus, ad quam tanquam ad Lydium lapidem nos examinare debemus, ne quisquam se in Spiritum peccasse suspicetur, qui in Spiritu non peccavit, cùm I. Corinth. 12. v. 8. inquit: *Quapropter notum vobis facio, nullum per Spiritum Dei loquentem dicere IESUM Anathema: & neminem posse J E S U M dicere Dominum, nisi per Spiritum Sanctum:* Ubi satis apparet, Spiritum Sanctum non elidi penitus ex illo-
rum cordibus, qui CHRISTO maledicere non possunt, sed eum ut D o-

MINUM ex corde nuncupant, quantumvis exiguisimo interdum Fidei sensu prædicti, ut cum illo in Evangelio dicant, *Credo, sed opitulare incredulitati mee;* & cum Apostolis, *Appone nobis ad Fidem,* Marci. 9. 24. Luc. 17.
¶.

CXXV.

Revocandi sunt igitur in memoriam dies præteriti, cùm credidimus, & bona Fidei opera protulimus, Hebræ. 10. 32. 34. & illud Psal. 30. 6. subinde cogitandum: *Ad vesperam demorabitur fletus, & ad matutinam latitia.* Hinc recondere nobis iubemur bonum fundamentum in posterum, 1. Timoth. 6. 19. ut apprehendamus vitam æternam; dicente Apostolo, *Anathema Maranatha,* (id est, exsecuratio usque ad Domini adventum iudicaturi hostes) *iis qui non amant Dominum J E S U M, hoc est, qui cum odio habent, eiq[ue] maledicunt,* 1. Cor. 16. ¶. 22.

CXXVI.

Respicit enim hoc loci Apostol^o ad miserrima illa persecutionū Ethni- carum tempora, quibus Christiani cogebātur non solum sacrificare for- tunæ Cæsaris, & Deos Gentium appellare: sed etiam Christo maledi- cere, ut videre est tum in Polycarpi Martyris vita, tum apud Plinium secundum, qui sub Trajano suppliciis adegit Christianos ad abnegatio- nem. Sic enim Epistolarum lib. 10. (qui est ultimus,) Epist. 103. de non- nullis scribit, *quod se præeunte Deos appellarent, & imagini Cæsaris, quam propter hoc juss erat cum simulacris Numinum adferri, thure ac vino supplicarent, præterea maledixerint Christo, sed addit: QUORUM NIHIL COGI POSSE DICUNTUR, QUI SUNT REVERA CHRISTIANI.*

CXXVII.

Luculento igitur indicio peccantes in Spiritum Apostolus distinguit, à non peccantibus in Spiritum; amantes Christum à non amantibus, hoc est, maledicentibus; quorum alterum in B. Petro apparet, cui Dominus propter ternam abnegationem quantumvis contristato ter dixit: *Petras amas me plusquam hi?* Joh. 21. 17. alterum apparet in Juliano Apostata; qui post agnitam veritatem Christum per contumeliam blasphemè Galilæum vocavit; unde Beatus Johannes non frustra dicit: *Est peccatum ad mortem, non dico, ut aliquis pro illo oret, quod internosci non posset, nisi cognitioni nostræ aliquomodo subficeret; licet non temere de quoquam pronunciare, judicareve debeamus.*

Interea

CXXVIII.

Interea nemo sibi in peccatis patrocineretur, neq; in paraptomatis suis abblandiatur, quasi extra periculum sit positus, quia in Spiritum non peccavit, nec peccat. Nam & reliqua peccata omnia peracta gignunt morte; nec nisi per misericordiam Dei, propter Agni Sanguinem perceptum condonantur resipiscentibus. Non est autem in nostrâ manu resurgere, cum lapsi sumus, nisi Dominus collapsos pœnitentiâ redonet, & Spiritu voluntario eos denuò erigat, & eum etos fulciat, atq; stabiliat. Itaq; non debemus ad iram provocare Dominum, quia validiores illo non sumus. 1. Cor. 10, 22.

CXXIX.

Etenim Apostolus non modò nos dehortatur, ne regnem peccatum in mortali nostro corpore, ut obediamus peccato in cupiditatibus corporis (intus videlicet per assensum voluntatis illud concipiendo) neq; sistamus membra nostra, armative instrumenta in iustitiae peccato, (nempe foris exsequendo, & conceptum peccatum pariendo) sed sistamus nos Deo, ut ex mortuis vivos, & membranosa arma iustitiae Deo: sed etiam disertè periculum denuncians, addit; An nescitis, quod cui sistitis vos ipsos servos ad obediendum, ejus servi estis, cui obeditis, vel peccati ad mortem, vel obedientie ad iustitiam? Rom. 6. ¶. 12. 13. 16.

CXXX.

Sic cap. 8. ¶. 12. 13. Nempe igitur, Fratres, debitores sumus, (inquit) non carnis, ut secundum carnem vivamus, sed Spiritus. Nam si secundum carnem vixeris, fies ut moriamini: sed si Spiritu actiones corporis mortificetis, vivetis: Unde cap. 12. ¶. 1. 2. nos precatut per miserationes Dei, ut sistamus nos hostiâ vivam, sanctam, acceptam Deo, nempe iuxta rationalem cultum interioris hominis conformatam. Et ne configuramur huic seculo; sed transformemur per renovationem mentis nostre, ad reipsâ probandam voluntatem Dei, bonam illam, acceptam ac perfectam; perspectâ opportunitate, quod iam tempestivum sit nos à somno expergisci, ut est Rom. 13. 11. Quia nunc proprius nos est salus, quam cum credidimus; Unde infert: Nox processit, dies autem appropinquat. Abiçiamus igitur opera tenebrarum, & induamur habitu, qui luci conveniat, & quæ sequuntur.

CXXXI.

Nam cum caro concupiscat adversus Spiritum in renatis, Spiritus autem adversus carnem, hæc inter se opposita esse docet Apostolus, ut non quæcumq; voluerimus, eadem faciamus, hoc est, ut incedamus Spiritu, & quod concupiscit caro, ne perficiamus. Manifesta enim sunt carnis opera (addit) que sunt adulterium, scortatio, impunitas, &c. Quæpradico vobis, sicut prædicti (inquit) eos, qui talia

E 3 agunt

DE PECCATO

agere, regni Dei non fore heredes. Quoniam Christi sunt, carnem, id est, manifesta carnis opera, crucifixus, cum passionibus, & concupiscentiis eorum. Gal. 5. v. 16.
17. 19. 21. 24.

CXXXII.

Quod autem lapsi propriâ vi, quantumvis tenati, resurgere nequeat,
nisi Deus singulari gratia, tangentis corda nostra, erigantur, apparet in
Scripturis, in quibus resipiscientia donum Spiritus vocatur, non modò
cum initio & mortuis operibus per fidem ad Deum convertimur, sed et-
iam cum post acceptam fidem succumbimus peccatis, unde Propheta:
Scio, (inquit) Domine, quia non est hominius via ejus: nec viri est, ut ambulet & dirigat
gressus suos: Quibus addit, Corripe me, veruntamen in iudicio, sive aequitate, & non
in furore tuo, ne forte ad nihilum redigas me. Jerem. 10. v. 23. 24.

CXXXIII.

Semper enim manet verum, quod Servator noster Joh. 8. v. 34 ait: *Quis quis committit peccatum, servus est peccati.* Ex quo sequitur, *Nisi nos Filius in libertatem vindicet, nos verè liberos nunquam fore,* v. 36. Quomodo etiam apud Prophetam Deus testatur, *Si mutare potest Aethiops pellem suam, aut Pardus varietates suas, etiam vos poteritis bene facere, cum didiceritis malum.* Jerem. 13. 23. Itaque per nos resurgere non possumus lapsi, nec clinum fumigans denuò potest
lucere, nisi novo afflatu Sancti Spiritus, & non tantum lucernâ Divini verbi foris prælucente nobis, sed etiam intus admoto lumine, & carbone
ignito ex altari Domini, redaccendatur. *Unde converte me (inquit Propheta) & convertar: Quia tu Dominus Deus meus. Postquam enim convertisti me, egipacientiam: & postquam ostendisti mihi, percussi semur meum* Jerem. 31. v. 18. 19.

CXXXIV.

Falsa igitur est assertio Patrum Concilii Tridentini, Session. 6. cap. 5.
contrarium decernentium. Cum enim dicitur, *Convertimini ad me, & ego con-
vertar ad vos;* (Zach. 1. cap. 1. 3.) libertatis nostræ admonemur (inquiunt) At
cum respondemus: *Convertenos, Domine, ad te, & convertemur, Dei nos gratia
præveniri cōfitemur;* Verè quidè Gratia Dei prævenimur; quia non nisi
conversi nos convertimus; sed non ex proprio libertatis motu auxilan-
tem duntaxat Dei gratiam nobis applicamus (ut istiboni viri volunt) ve-
rum per tractum Patris nos disponentem convertimur; *Quia Solus ille
ex avertere & nolentibus facit volentes & conversos, ut testatur Augustinus.*

CXXXV.

Monemur igitur officii nostri, quid Deo debeamus, cū dicit: *Converte-*
re: si ex nobis præstādo non sumus; Quia non nisi acti agimus per illum,
qui

qui operatur in nobis, quibus datum est in Christinegatio, non solum in eum credere, sed etiam pro eo affligi, & VILLE & FACERE, pro gratuitate sua benevolentia, ut cum timore ac tremore nostram ipsorum salutem conficiamus. Philip. 1.39. & cap. 2.12.13.

CXXXVI.

Quando igitur Apostolus dicit: Excitare, qui dormis. & surge a mortuis, & illucescit tibi Christus, Ephes. 5.14. non quid nos ipsi possimus, sed quid debeamus, nobis ostendit, ut ab illo energiam excitandi nos, & surgendi precando nanciscamur, qui solus ex vetero, & morte peccatorum, dominata resipiscendi voluntate, cum filio Acolasto ad vitam nos reducit. Luc. 15. v. 17. 24. ut stola induamur praecipua, & annulum sponsorium (iustitiae & veritatis) recipiamus in manum, & soleas in pedes, & vitulo magno vescentes oblectemur, ibid. v. 22. 23.

CXXXVII.

His sincero corde perpetuis, nulli fenestrarum aperiti patet, ut libertatem Gratiae arreptam convertat in occasionem carni. Gal. 5.13. Judæ. v. 4 sicut calumniatur nos Pontificii; quod absit! Sed huc omnes accommodare debent suas operas, ut se mutuo hortentur, ne frustra Dei Gratiam receperint. 2 Corinth. 6. v. 1. Atque ita accedentes ad Sacerdotem nostrum magnum cum vero corde, & Plerophoriâ fidei, purificatis cordibus à conscientia mala, & abluti corpore aquâ mundâ, teneant confessionem spei non vacillantem, & alii alios observent, ut se acuant ad charitatem & bona opera. Heb. 10. 22. 23. 24.

CXXXVIII.

In hanc sententiam Diuus Petrus, Epist. 2. cap. 1. v. 3. Ex eo quod Divina vis nobis omnia donavit, qua ad vitam & pietatem per agnitionem ipsius, qui vocavit nos ad gloriam & virtutem, pertinent, ex eo, (inquam) quod maxima nobis ac preziosa promissa donata sunt, ut per haec efficiamur Divinae confortes Natura, elapsi ex corruptione, qua est in Mundo per cupiditatem, Parænesis subtexit divinissimam, ut omni studio collato adiiciamus Fidei nostra virtutem, virtuti vero scientiam, & cætera: Quasi nobis adsunt & exuberant, (inquit) non inertes nec infructuosos nos efficient ad Domini nostri Jesu Christi cognitionem.

CXXXIX.

Contra vero, cui haec non adsunt, is catus est (inquit) nihil procul cernens, oblitus se a veterib. peccatis suis fuisse purgatum, & quas sequuntur. Deus enim disertè apud Ezechiem testatur: Si avertit se justus a justitia sua, & fecerit iniquitatem, omnes ejus iustitiae, quas fecerit, non memorabitur: sed in prævaricatione, quia prævaricatus est, & in peccato suo, quo peccârit, in ipsis morietur, Ezech. 18. 24. & deinceps Jere. 18. 10. nisi videlicet donatus resipiscientia ad Dominum conversus fuerit.

Hacten-

Hactenus de Electorum fidelium lapsibus à peccato in Spiritum distinctis, eorundemque officio, ne fraude peccati (ad circumcingendos nos proclivi) indurentur. Supereft, ut ad dicta Scripturæ, ab adversariis ad stabiendiā sententiā suā detorta, breviter respondeamus. Nam quod ad Pontificios attinet, vulgo cū Scholasticis sex species hujus peccati facientes, 1. Præsumptionem misericordiae Dei, 2. Desperationem, 3. Veritatis impugnationem, 4. Invidiam Divine Gratiae, 5. Obſtrationem, 6. Impenitentiam: Nemo non videt, quantum ab uno & singulari illo peccato ad mortem delirent; laqueum conscientiis multiplicitate specierum diversarum iniicienes; Cūm quædam duntaxat gradus, & consequentia unius & ejusdem peccati in Spiritum dici possint, quædā prorsus impertinentia sint.

CXL I.

Cujusmodi est & Bellarmini Sycophantia, Peccatum in Spiritum propterea irremissibile dicentis, quod ordinariè, & ut plurimum non remittatur, contra expressa Christi verba, Non remittetur in eternum. Nec enim peccata reliqua propterea remitti dicuntur, quia ut plurimum, & ordinariè remittuntur (nullis enim vñquam remittuntur, nisi solis resipiscientibus) & per consequens peccatum in Spiritum simpliciter, & absolue remitti nequit. Quemadmodum & reliqua ex vertigine ipsius Jesuiticâ profecta ad stabiendum purgatorium suum, tanquam responsione indigna, missa facimus.

CXL II.

Primo igitur opponitur nobis locus, Hebræ. 6. 4. 5. 6. & cap. 10. 29. Deinde 2. Petri, 2. v. 1. 2. 5. 21. & cap. 3. 16. 17. hunc in modum:

Quicunqs semel illustrati gustarunt donum cœlestis, & participes facti sunt Spiritus Sancti, & gustarunt bonum Dei verbum, & virtutes futuri seculi, illi veram iustificantem & per dilectionem operantem, atqs salvificam Fidem acceperunt.

Atqui tales fuerunt, qui post acceptam cognitionem virtutis, enarrantes peccante in Spiritum, Filium Dei concubantes, & sanguinem fœderis, per quem fuerant sanctificati, prophanum ducentes, & Spiritum Gratiae contumeliam afficientes.

Ergo: Peccantes in Spiritum, sive reprobi nonnulli acceperunt veram iustificantem & per dilectionem operantem, atqs salvificam Fidem.

CXL III.

Major probatur, quatuor argumentis. Primū vi verbis Paulinorum ipsa,

ipsâ, quâ illustratio cum gustu & participatione doni cœlestis, Spiritu Sancti, boni Dei verbi, ac virtutum futuri seculi (hoc est cum verâ Fide) conjungitur. Alterum argumentum sumitur ex Phrasî versus sexti, ubi prolabentes negantur denuò renovari posse ad resipiscientiam; unde præsupponitur antegressa Pœnitentia cum verâ Fide coniuncta. Tertium argumentum desumitur ex vñ. 29. & 35. cap. decimi Hebræorum, ubi peccantes in Spiritum dicuntur sanctificati in sanguine fœderis, internâ videlicet sanctificatione, quam accepta cognitio veritatis, & perceptio virtutum futuri seculi habeat coniunctam. Quartum & ultimum argumentum petitur ab authoritate Francisci Junii, qui vñ. sum. 1. & 2. capit. sexti, quarto & sexto ejusdem facit σύστιχον, eoq; resipiscientiam ab operibus mortuis, & fidem in Deum, veram videlicet & salvificam, peccantibus in Spiritum tribuere videtur.

CXLIV.

Respondemus ad singula; ac primò conclusionem ipsam per deductionem ad absurdum, falsissimam esse, & Scripturis repugnare, ex diametro, perspicuum facimus, hunc in modum:

Si vera fides peccantibus in Spiritum, atq; ita Reproborum nonnullis est communis, tunc necessariò sequitur, non modo non esse notam Electorum propriam, sed & totaliter & finaliter posse excidere.

At consequens esse falsissimum, & Scriptura repugnare ex diametro, suprà evidenter ostendimus atq; eviūmus.

Ergò: Falsissimum est antecedens, & Scripturis ex diametro repugnare constat. Itaq; necesse est propositionum alteram, vel ambas esse falsas. Non est autem Minor falsa, quia totidem verbis in scripturis exstat. Ergò Major (hoc quidem, quo proponitur, sensu) non est admittenda, nisi solvi scripturam velimus.

CXLV.

Respondemus igitur ad primum argumentum per distinctionem Homonymias, quâ συμμόνωμας illustratio & gustus doni cœlestis, & participatio Sancti Spiritus, & gustus boni Dei verbi, ac virtutum futuri seculi tribuitur reproborum nonnullis & electis. Illis enim non nisi, quò ad acceptam agnitionem veritatis strictè sumptam, ut à verbo credendi distinguitur, ac proinde non nisi mente tenus conceditur: non autem quò ad efficacem tractum cordis, atq; immutationem voluntatis per fiducialem fidei assensum ad propriam cuiuscumque conscientiam Christum

F efficac-

efficaciter sibi applicantis; quod est donum solis electis proprium. Id quod Apostolus evidenter indicat, non solum per $\Phi\omega\tau:\sigma\mu\delta$, oculorum mentis illuminationem innuens, atq; ita facultatem intellectricem à voluntate distinguens: sed & cap. 10. manifestè ad cognitionem veritatis omnia restringens. post quam acceptam, peccantes ultrò in Spiritum renovari denuò posse negat, ut resipiscant; Non dicit, *ut denuò resipiscant;* sed tantùm denuò non posse renovati, ut resipientiae gratiam consequantur; quales expressam pietatis formam habere possunt; sed vim ejus abnegant; unde repulsâ bonâ conscientiâ, fidei naufragium faciant. 1. Timoth. 1. 19. 20. 2. Timoth. 3. 5. Cur igitur latius extendese verba Pauli velimus, & præfermentem Apostoli, supra quod scriptum est, sapere?

CXLVI.

Haude quidem sum nescius, esse, qui præter intellectum horum Apostatarum à Spiritu Sancto hactenus illuminatum, ut Dei veritatem, ne si velint quidem, ignorare possint: sed etiam voluntatem scribit sic innovari, ut veritati cognitæ assentiantur; Sed expressè addit; ad tempus tamen, & sine fiduciâ: quo ipso non nisi Fidem ἀπόστολον eorum, qui radicem non habent, ecq; verâ ac salvificâ Fide destruuntur, item q; alteram; Historicam, sive mortuam eorum, qui sunt ἀκαπτοί, & fructum non ferunt, ecq; non habent Fidem per dilectionem operantem, (hoc est, veram, justificantem & salvificam) designat.

CXLVII.

Itaq; nostræ sententiæ nihil officit, quia sequelam verbi, quod amplectitur, & gaudiū animi, quod reprobū illuminati percipiūt, nec recte & sincero corde, nec sine debito suscipiunt, non necesse est cum Fide verâ coniuncta esse. Etenim licet unus, ut alteris evangelizetur, at non prodest omnibus auditus verbi, ut qui Fide non sit mixtus ipsis, qui audierunt, videlicet omnibus. Hebræ. 4. v. 2. Quanquam voluntatis quidem mentionem nullam malumus fieri, ne sedem veræ & fiducialis Fidei cum non fiduciali, confundamus: nec dubitandi occasionem exiguâ Fide præditis & infirmis demus; quandoquidem etiam mica radicem habentis Fidei veras, & per dilectionem operantis, nec planè ἀεργό manere, nec per divinam gratiam excidere possit, propter divinas promissiones, intercessione Christi nixas, ut infallibile divinæ electionis τίκημα, licet non tam evidens, atq; Fides robusta, quam Plerophoriam Scriptura nuncupat.

CXLVIII.

CXLVIII.

Sentimus igitur posse aliquem illustrati non tantum prætentâ face di-
vini verbi, & sermonis vitæ foris, sed etiam intus ita reformari, ut mentis
oculi vigeant ad perceptionem luminis sanctorum; sed non nisi intelle-
ctu tenuis; quomodo & bonum Dei verbum, & patefactas in eo virtu-
tes futuri seculi, & donum cœleste gustare, & ipsius Spiritus Sancti effi-
caciā persentire, ac participare, ὄντως, sive verè dicuntur: ita tamen, ut
cor sive voluntas non trahatur, neq; assensu fiduciali donetur. Propterea
enim Apostolus loquens de Evangelio, quod non solum modò consti-
tuit sermone apud Thessalonicenses, sed etiam virtute, & Spiritu Sancto,
(nempe ad illuminandam mentem) addit, & in Plerophoria multâ. I. Thes-
sal. I. 5. non subsistens in tribus prioribus, tum externis, tum internis,
sed ad plerophoriam cordis penetrans. Quod & Johannes in priore suâ
Epistola cap. 5. v. 20. respicit, cum mundo iacenti in malo toto opponit
non tantum Filium Dei, qui venerit & dederit nolis mentem, ut cognoscamus il-
lum, qui verax est; sed etiam addit: Et sumus in verace illa, in Filio ejus Iesu
Christo, nempe per assensum Fidei fiducialis in voluntate & tractu
cordis sitæ illi verè insiti, & in eo radicati.

CXLIX.

Ad alterum argumentum, quo impossibilitas denuò futuræ renova-
tionis in peccantibus in Spiritum post acceptam veritatis cognitionem,
præsupponere arguitur verè antegressam esse renovationē & resipiscen-
tiā cordis, quæ non sit absque fide salvificâ; id quod ex voce πάλιν
sive denuò renovari ad μετανοίαν evincatur; respondemus, verè qui-
dem fuisse renovatos illos in Spiritum peccantes in mente suâ, eo q; ie
tantò magis fuisse obligatos tum creationis, tum communis redemptio-
nis, deniq; huius in intellectu factæ renovationis iure, ut in corde quoq;
resipiscerent, & verâ cordis fiduciâ Christum cum beneficiis sibi ad pro-
priam conscientiam applicarent; sed negamus hanc conditionem re-
quisitam (quam in electis solis gratiosè Deus implet) eos vñquam ha-
buisse, licet habere debuerint.

CL.

Non enim sequitur; Renovatus est aliquis mente tenuis, ut ex debito officii sui re-
sipiscat, & credat: Ergo simul cum renovatione mentis, veram resipisciendi & credendi
acutatē accepit in corde; & proinde etiam si dicantur peccantes in Spiritum
si denuò renovari nō posse εἰς μετανοίαν, ut resipiscant: tñ antegressâ fuisse

F 2 veramp

veram pœnitentiam & fidem, minimè est consequens; quia sunt quatuor termini; siquidem conditio ex gratia in solis electis impleta, à debito ex officio, ab omnibus requisito, (maximè qui plus lucis acceperunt) non discernitur.

CLI.

Vitiū igitur est ψευδεπιλογία τῆς λέξεως, ubi αἰδαναῖνοις εἰς μετασοιατήν perinde accipitur, ac si vera cordis resipiscientia innovationem mentis in individuo nexu hoc loco sequeretur; quod non est; Id quod quod plenius intelligatur, sciendum est, remissionem peccatorum in Christo, cum regenerationis dono, hoc est, vi mortificante veterem hominem, & resurgendi in novam vitam, ex passione & resurrectione Christi promanante, non nisi sub conditione, ut resipiscamus & credamus, nobis offerri. Quæ duæ conditiones, licet ut principia Regenerationis cum ipsâ regeneratione, ut principiato, in electis & in verè cōversis semper in hac vita cohæreāt: Tamē quia nō nisi tractis dātur eæ gratis (nec enim ulli est debitor), licet ab omnibus merito requirantur; Idcīcò non procedit argumentum à renouatione mentis ad resipiscientiam & fidem in reprobis. Etsi enim illustratio & renouatio mentis atq; intellectus, Fidem & Resipiscientiam in corde, veluti lumen antecedit, & quasi gradum quendam prævium eò sternit, tamen non statim omnibus verbum audientibus, aut etiam intellectu tenus illuminatis, Resipiscientia & Fides in corde communicatur, nōn alia de causa, nisi ut inter electos & reprobos discrimen maneat. Neq; verbum gustandi (quo Apostolus uritur) plenam semper rei perceptionem insinuat; sed interdum primoribus duntaxat labris factam perceptionem designat, ut manifestè videre est Matth. 27. 34. Ex quo sequitur viverbi nihil contra nos solidè concludi.

CLII.

Velle igitur argumentari à Renovationis beneficio in intellectu sit, ad resipiscientiæ conditionem in voluntate requisitam, nihil aliud est, quam rerum distinctarum classes confundere, ac Fidem & Resipiscientiam statuere esse omnium communem, quod est contra Apostolum, & à nobis supra refutatum est; quod faciunt tamen omnes, qui simul cum prædicato verbo & sigillis Sacmentorum, Fidem & Resipiscientiam instillari volunt omnibus, ita ut non mirum sit, Fidem totaliter amitti posse eosdem mox decernere.

CLIII.

CLIII.

Ad tertium argumentum, quo peccantes in Spiritum per sanguinem Testamenti dicuntur sanctificati hoc est, verè purgati & renovati sanctificatione internâ ac spirituali, Hebræ. 10. v. 29. Respondemus, rectè dici per oblationem corporis Iesu Christi semel factam omnes divinâ voluntate esse sanctificatos, ut patet Hebræ. 10. v. 10. Atq; ita sufficientem purgationem peccatorum in morte Christi esse præstitam, ad redemptionem totius generis humani; Quo sensu Apostolus eodem hoc capite dicit, *Quando putatis acerbiore supplicio dignus censebitur, qui Filiū Dei conculcārit, & sanguinem fœderis, PER QVEM EVERAT SANCTIFICATUS (in cruce videlicet) profanum duxerit. Quomodo & 2. Petri. 2. v. 1. abnegare Dominum, qui illos est mercatus, dicuntur falsi Doctores.*

CLIV.

Sed quid hoc ad internam spiritualem sanctificationem non tantum mentis, sed etiam cordis & voluntatis? Nam ut concedamus, vi Passio- nis & Resurrectionis Christi, tamquā Servatoris communis generis hu- mani, renovari peccantes in Spiritum, mente tenus, οὐτως, & verè: non tamen inde concluditur sanctificationē spiritualē in corde atq; volun- tate quoq; eisdē donari, ut in refutatione primi & secundi argumenti iā dictum est. Quin ipsi adversarii, *Gustare* (inquit) hīc significat frui. Quo- modo? *QUADAM TENUS, & cognoscere, ut ēt sumitur. Psa. 34. v. 9. 1. Pet. 2. v. 3. ubi τὸ quadamtenus, αἴποινοι in corde non infert: sicut etiam restictē ii- dem τὸ Gustare in verbo divino (ajunt) notat rei, de qua sic affirmativē dicitur, non rejectionem, sed perceptionem, suo CERTO MODO FACTAM; quare restictio certē non renovationem cordis, sed duntaxat mentis compre- hendit; nisi quadamtenus, & certo modo sit idem cum τῷ simpliciter, quod fie- ri nequit.*

CLV.

Postremum argumentum ab autoritate deductum non tenet. Fac- enī in Paralellis Junii fundamento resipiscientiae ab operibus mortuis predicationem: illam respondere qui fuerant illustrati, id est, à tenebris & morte sua ad vitam revocati. & cetera quae sequuntur. Item fundatum Fidei in Deum respondere alterum, cun- gustavisse dicuntur Cœlestē donum &c. Tertiō, Fundamento doctrina Baptismum ex: adverso comparari conditionem illam Hominum, quā participes Spiritus Sancti sun- facti, &c. Quartō, Fundamento doctrina de impositione manuum respondere illa, cūm: gustavisse dicuntur bonum DEI verbum, tanquam justum alimentum eorum, qui vi-

vunt in Spiritu. Postremo, fundamento de resurrectione mortuorum, judicioq; aeterno convenire illud, quod item ultimus loco dicit Apostolus, qui gustaverint virtutes futuri seculi, &c. Tamen ista non eodem modo, neceadem ratione participari à reprobis in Spiritum peccantibus, quâ ab Electis ibidem idem disertè affirmat; Itaq; non necesse est hæc in totam eadē esse, quæ illic $\omega\delta\alpha\lambda\eta\lambda\omega\zeta$ conferuntur secundum quid, & quadam tenus.

CLVI.

Nam illustrationis primū modus est differens (inquit Junius) quia in ijs, qui excidunt, aut foris exhibetur illustratio, aut intus insidet coruscatio nec pleniluminis, nec plenè, nec in perpetuum MENTIBUS eorum habens; Qui verò non excidunt, ij lucem DEI sic habent in thesauro CORDIS, ut in eo tanquam lampade permaneat inextinguibilis virtute DEI in eis habitantis, pagi. 416. Editionis Heidelbergensis.

CLVII.

Sic ibidem additur: Similiter gustatio cœlestis doni, in his atq; in illis diversa est. Nam qui excidunt, ij tantum gustaverunt, aut ita certè gustaverunt, ut quamvis TEMPORARIA QUADAM LÆTICIA domum illud Cœlestis acceperint, tamen non secus ac homo κακας ὄμωχος cibum etiam optimum infirmitate suâ, ita donum cœlestis Fidei evomant vitiositatem suâ. Idem quoq; de ceteris gradibus, quos ponit Apostolus, faciendum judicium est, & quæ consequuntur.

CLVIII.

Denique explicationem plenam subjungens, Illa ipsa Lux, (inquit) denag̃ & effecta à Deo proficiens, partim quantitate seu modo, partimq; applicatione & perceptione differunt: Quantitate seu modo, quia Electis fons ipse vel Radix traditur, ac proinde rivos vel fructus per Spiritum sanctificationis oblatos sibi, nō possunt amittere, cùm nullus eorum, quos Pater dedit Christo, periturus sit de manu ejus: Aliis vero rivi quidem vel rami uidem gustandi & percipiendi exhibentur, sed citra fontem radicemq; ipsorum, ac proinde in ipsis positi nullo negotio exarescunt, & ipsi resilientes à Domino sanctificationi sue renuntiant.

CLIX.

Applicatione autem (inquit idem) Quia prius haec bona insident, neq; solum auribus oculisq; vel sensibus ipsorum, aut sensui etiam communi, aut cerebro & cogitationi exhibentur, sed percipiuntur corde per Fidem & bonam conscientiam, & in thesauro cordis reconduntur, ut suo tempore res bone de thesauro cordis deponantur: Aliis vero qui semen pietatis non habent in Christo Jesu, haec ipsa documenta lucis donorumq; Dei ita exhibentur, ut ipsi sibi non applicent ea salutariter; ut quæ non sint contemporata in ipsis Fide justâ per Spiritum sanctificationis; sed tantum aut quasi sensibus percepta, & prioribus labris degustata; aut in conscientia mala, tanquam in valente stomacho reposita,

qua

questum evomat, aut deniq; cōvōnej. tō seu personatā (ut ita dicamus) Fide, ita ab eis percepta, ut nec concequi ad vitam, salutemq; ipsorum, nec digeri possint.

CLX.

Hæc Junius; Quæ siccō pede præterite, quid est aliud, quām committere evidentem divisi & truncati testimoniū fallaciam, quam aliis frustra objectes. Nam qui ex propositione disiuncta membrum alterum categoriè pro se citat, nihil præter Authoris mentem facit, etiamsi omittat alterum. Exempli gratiā. Rectius Chrysostomus. Virtutes futuri seculi interpretatur de miraculis (quæ appendices sunt Doctrinæ, & testimonia manifesta futuræ gloriae) quām de sensu immortalitatis & cœlestis beatitudinis, ut si qui faciunt, inter quos est ipse Chrysostomus, virtutes futuri Seculi de viā æternā & cōversatione Angelicā in altero membro interpretans, atq; ita sensum immortalitatis & cœlestis beatitudinis explicans; licet nominet enī non exprimatur; nedum ut ejus verba de pignore horum per Fidem à Spiritu accepto debeant intelligi, quoad Reprobos; quia in sua persona, hoc est Credentium, accipimus (inquit) nō accipiunt: Quo sensu pro nobis militat Chrysostomus. At quicunque Authoris mentem pervertit, & quædam pro se in alium sensum detorquet, quæ horum non tendunt, idq; sciens facit, illum mirandum est, se se hujus culpe, à quā longissimè absesse debet, affinem ultio reddere. Collatione igitur Junianā minimè efficitur; quod intendebatur.

CLXI.

Supersunt bina Petri loca; Primum cap. 2. v 1. & 20. de abnegantibus Dominum, qui illos mercatus est, dicentis, Eos inquinamenta Mundi per agnitionem Domini & Servatoris IESU CHRISTI effugisse, quibus rursum impli- cati superentur, facta ultima conditione eorum deteriore priori: unde simpliciter nō nulli sanctificationem internam cordis propter effugium inquinamento Mundi inferunt. Sed cùm expressè dicatur PER AGNITIONEM Domini; Itēm: Satius enim fuisset eis Nō COGNOSSE viam Justitiae quām COGNITA ILLA regredi à fana doctrina ipsi tradita, quatenus inquinamenta Mundi effugerint, patet, nempe ratione cognitionis doctrinæ, atq; ita non nisi mente tenus, non verò voluntate, sanctificatōe corde.

CLXII.

Postremo, quia 2. Petri 2. v 17. Opponuntur in doctrinā parumq; stabili- bus, detorquentibus Scripturas suo ipsorum exitio, Dilecti, qui non tantummodo hæc præ- scire, sed etiam custodire se jubentur, ne illorum nefariorum errore abducti excidant à propriā stabilitate (quò etiam verba Apostoli Pauli, Heb. 10. 35. pertinent dicens—

48 DE PECCATO IN SPIRITUM SANCTUM.

dicentis, Ne igitur abiicite fiduciam vestram,) videtur hinc sequi, Ergò posse totaliter Electos Fideles excidere. Respondeo, Paræneses divinas huc non tendere, cùm sint divinæ prædestinationis media, unde Apostolus, Persuasimus nobis (inquit) de vobis, Dilecti, istis meliora, & cum salute conjuncta, et iam si uta loquamur, Heb.6. ¶ l.9. Commonœ faciendi igitur nostri caussâ, ut memores nostræ infirmitatis, cohortationum hisce fulcris subinde nos erigamus, & in timore & tremore saluté nostrâ operemur, hæc dicuntur.

CLXIII.

Oremus igitur Dominum, ut aperiatur nobis mentis oculos, & convertat ad se corda nostra, ut in Spiritu & veritate ipsi serviamus, crescamus in fide, & coalescamus in pace & charitate, ne videamur contentionis funem in dogmatum fidei controversiis ultro velle trahere, omniaque pacificationis media, tanquam Solem è Mundo tollere, memores dicti Domini: Adhuc parvum tempus Lux vobiscum est: Ambulate, dum Lucem habetis, ne vos tenebræ deprehendant. Nam qui ambulat in tenebris, nescit quid vadat. Dum Lucem habetis, credite in Lucem, ut Filii Lucis sitis. Johan. 12.35. In quam sententiam piè Magnum illud Germaniæ Lumen, Philippus Melanchthon olim usurpavit:

Vespera nunc venit, nobiscum Christe maneto;
Extingui lucem nec patiare tuam.

Errata conspectiora sic corrigē.

Pag. 6. thes. 10. l. 3. dele ad p. 14. thes. 43. l. 4. peccati p. 22. thes. 79. l. 9. innum. p. 26. th. 91. l. 3. diceret. p. 27. th. 96. l. 5. multipliciter. p. 28. thes. 99. l. 1. Πτυχοπηγίας p. 30. th. 107. l. 1. expressissimè. p. 31. th. 114. l. 5. participes. p. 34. thes. 121. l. 3. conscientiam. p. 35. th. 135. l. 9. Nicomach. p. 36. th. 125. l. 3. matutinum. p. 39. th. 38. l. 4. elapsi, & th. 139. l. 1. hæc.

F I N I S.

Datum der Entleihung bitte hier einstempeln!

07. Okt. 1996

misc.23 digitalisiert PPN: 310442486

SÄCHSISCHE LANDESBIBLIOTHEK

2 0386743

Th. ev. Drgm. polm. 208 m

卷之三

Digitized by Google

卷之三

三國志卷之三